

Aabenraa Kommune
Digital annonce

**Plan, Teknik & Miljø
Miljø**

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 04-07-2023
Sagsnr.: 23/12662
Dok.løbenr.: 220298/23

Kontakt: Tina Ketelsen
Direkte tlf.: 7376 7864
E-mail: tket@aabenraa.dk

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på Stormsgårdevej 15, 6392 Bolderslev

Aabenraa Kommunes Team Miljø har den 4. juli 2023 meddelt miljøgodkendelse til husdyrbruget på Stormsgårdevej 15, 6392 Bolderslev efter husdyrbrugloven¹. Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til to etaper.

Der godkendes følgende produktionsarealer, gulvtyper og dyretyper i etape 1:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Kostald 2001+2005	Flexgruppe: Alle kvæg; sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2.616	1.585
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse.		52
Gl. ungdyrstald	Flexgruppe: Alle kvæg; dybstrøelse	523	228
Maskinhus, indrettes til stald	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	458	180
Udvidet kalveplads	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	1.264	300
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		100

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer

Stald BBR 11 og 12 samlet	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	5.876	128
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		462
I alt			3.035

Der godkendes følgende produktionsarealer, gulvtyper og dyretyper i etape 2:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Kostald 2001+2005	Flexgruppe: Alle kvæg; sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2.616	1.585
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse.		52
Gl. ungdyrstald	Flexgruppe: Alle kvæg; dybstrøelse	523	228
Maskinhus, indrettes til stald	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	458	180
Udvidet kalveplads	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	1.264	300
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		100
Stald BBR 11 og 12 samlet	Flexgruppe: Alle kvæg; fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	5.876	3.188
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		864
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		462
I alt			6.959

Desuden meddeles der miljøgodkendelse til følgende gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt tekniske anlæg:

- Eksisterende gyllebeholder på 5.170 m³ med et overfladeareal på 986 m² og fast teltoverdækning
- Eksisterende gyllebeholder på 3.200 m³ med et overfladeareal på 747 m² og mulighed for etablering af fast teltoverdækning (frivilligt tiltag)
- Ny afhentningstank til gylle på 200 m³ med et overfladeareal på 76 m²
- Ny møddingsplads med et overfladeareal på 268 m²
- Eksisterende ensilageplads på ca. 4.500 m²
- Ny ensilageplads på 3.000 m²
- Ny malkestald indenfor et byggefelt på 1.500 m²
- To nye mælketanke
- Ny opsamlingsbeholder på 200 m³ til overfladevand fra ensilagepladserne
- Etablering af en drivgang mellem den nye malkestald og stalden BBR 11+12
- To eksisterende fodersiloer á 100 m³
- En eksisterende fodersilo á 18 m³

Miljøgodkendelsen kan ses i sin helhed jf. nedenstående

Afgørelser efter husdyrbrugloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 4. juli 2023 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 1. august 2023, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til godkendelsens afsnit C "Offentlighed og klagevejledning".

Miljøgodkendelse til kvægbruget Stormsgårdevej 15, 6392 Bolderslev

§ 16a, stk. 1

Lovbekendtgørelse nr. 520
af 1. maj 2019 om
husdyrbrug og anvendelse af
gødning m.v. med senere
ændringer

Godkendelsesdato:
4. juli 2023

Aabenraa Kommune
Plan, Teknik & Miljø
Team Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af VVM-direktivet skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse foretages en miljøkonsekvensvurdering, der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Selve miljøkonsekvensrapporten kan læses i kapitel E. Kommunen skal stille de vilkår, der vurderes at være nødvendige for at sikre, at husdyrbruget ikke får væsentlig virkning på miljøet.

Husdyrbruget på Stormsgårdevej 15, 6392 Bolderslev har en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år. Det har dermed en størrelse, der lovgivningsmæssigt er defineret som intensiv husdyrproduktion, der er VVM-pligtigt. Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten, og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne. Den vedlagte miljøkonsekvensrapport er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Miljøkonsekvensrapporten danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Indholdsfortegnelse

A.	Afgørelse	5
	Dispensationer	8
	Baggrund og særkender for afgørelsen	9
	Historik	9
	Ansøgning	9
	Landskabelige værdier og særkender	10
	Erhvervsmæssigt nødvendigt	11
	Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	11
	Natur	11
	Jord, grundvand og overfladevand	13
	Lugtgener	14
	Øvrige emissioner og gener	14
	Bedste tilgængelig teknik (BAT)	15
	Øvrige krav	16
	Samlet vurdering	17
	Lovgrundlag	17
	Udnyttelsesfrist	18
	Revurdering af miljøgodkendelsen	18
	Retsbeskyttelse	18
	Ophævelse af eksisterende godkendelse	18
	Andre tilladelser og dispensationer	18
B.	Vilkår for husdyrbruget	19
	Afgørelse	19
	Indretning og drift	19
	Lugt	23
	Øvrige emissioner og gener	23
	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	23
	Jord, grundvand og overfladevand	24
	Egenkontrol	26
	Beredskabsplan	26
C.	Offentlighed og klagevejledning	27
	Annoncering	27
	Naboorientering og partshøring	27
	Annoncering og afgørelse	27
	Klagevejledning	27
D.	Kommunens bilag	29
	Lugtkonsekvenszonen	29
E.	Miljøkonsekvensrapport	30

Datablad

Husdyrbrugets adresse: Stormsgårdevej 15, 6392 Bolderslev

Ansøger: Egelund Kvægbrug ApS

Ansøgers CVR-nummer: 41678380

Godkendelsesmyndighed: Aabenraa Kommune

Godkendelsesdato: 4. juli 2023

Sagsbehandler: Laura Klaver

Kvalitetssikring: Peter Møller Thomsen

Ansøgningsmateriale: Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd

Sagsnr.: 23/12662

Kortmateriale: Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.

Lovgrundlag: Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer (husdyrbrugloven).

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelse til husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 1 på Stormsgårdevej 15, 6392 Bolderslev, matr. nr. 48 og 161, Hjolderup, Bjolderup til kvæghold med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg. Husdyrbruget meddeles miljøgodkendelse til to etaper.

Der godkendes følgende stalde og produktionsarealer i etape 1:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Kostald 2001+2005	Flexgruppe: Alle kvæg; sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2.616	1.585
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse.		52
Gl. ungdyrstald	Flexgruppe: Alle kvæg; dybstrøelse	523	228
Maskinhus, indrettes til stald	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	458	180
Udvidet kalveplads	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	1.264	300
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		100
Stald BBR 11 og 12 samlet	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	5.876	128
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		462
I alt			3.035

Der godkendes følgende stalde og produktionsarealer i etape 2:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Kostald 2001+2005	Flexgruppe: Alle kvæg; sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2.616	1.585
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse.		52
Gl. ungdyrstald	Flexgruppe: Alle kvæg; dybstrøelse	523	228
Maskinhus, indrettes til stald	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	458	180
Udvidet kalveplads	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	1.264	300
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		100
Stald BBR 11 og 12 samlet	Flexgruppe: Alle kvæg; fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	5.876	3.188
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		864
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		462
I alt			6.959

Der godkendes følgende gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg:

- Eksisterende gyllebeholder på 5.170 m³ med et overfladeareal på 986 m² og fast teltoverdækning (BAT-krav)
- Eksisterende gyllebeholder på 3.200 m³ med et overfladeareal på 747 m² og mulighed for etablering af fast teltoverdækning (frivilligt tiltag)
- Ny afhentningstank til gylle på 200 m³ med et overfladeareal på 76 m²
- Ny møddingsplads med et overfladeareal på 268 m²
- Eksisterende ensilageplads på ca. 4.500 m²
- Ny ensilageplads på 3.000 m²

Øvrige anlæg:

- Ny malkestald indenfor et byggefelt på 1.500 m²
- To nye mælketanke
- Ny opsamlingsbeholder på 200 m³ til overfladevand fra ensilagepladserne
- Etablering af en drivgang mellem den nye malkestald og stalden BBR 11+12

- To eksisterende fodersiloer á 100 m³
- En eksisterende fodersilo á 18 m³

Det godkendte staldanlæg kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over stalde i Figur 1.

Figur 1. Oversigt over stalde, anmeldelsespligtige anlæg samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg.

Dispensationer

Der søges om at etablere en ny ensilageplads 6 m syd for den private fællesvej (grusvej) med matr. nr. 185, Hjolderup, Bjolderup. Ensilagepladsen overholder dermed ikke afstandskravet på 15 m til vej, jf. husdyrbruglovens § 8, stk. 1, pkt. 4. Ansøger har derfor søgt om dispensation for afstandskravet.

Ansøgningen om dispensation begrundes med, at husdyrbrugets bygninger og anlæg så vidt muligt skal holdes samlet, hvorfor ensilagepladsen ikke ønskes placeret længere mod syd, samt at ensilagepladsen ikke ændrer på udsigtsforholdene til vejen. Der er tale om en grusvej, som primært benyttes af lodsejere af markarealer langs vejen. Vejen ejes af Aabenraa Kommune, som vurderer at ensilagepladsens placering ikke ændrer væsentligt på udsigtsforholdene til vejen og trafiksikkerheden.

Aabenraa Kommune meddeler derfor med hjemmel i husdyrbruglovens § 9, stk. 3 dispensation for afstandskravet i husdyrbruglovens § 8, stk. 1, pkt. 4, så ensilagepladsen kan placeres som ansøgt. Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at ensilagepladsen ikke må placeres nærmere end 6 m fra vejen.

Baggrund og særkender for afgørelsen

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik. Det vurderes, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Aabenraa Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Historik

Den 18. juni 2012 meddelte Aabenraa Kommune miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens¹ § 12, stk. 2. Der blev meddelt miljøgodkendelse til 318 årskøer (9.234 kg EKM), 245 årsopdræt (6-26 mdr.), 73 kalve (0-6 mdr.) og 160 tyrekalve (40-55 kg), svarende til 566,19 DE efter dagældende omregningsfaktorer. Der blev givet tilladelse til at indrette et dybstrøelsesareal til kvier i en lade, et dybstrøelsesareal til køer i et maskinhus, en ny møddingsplads og en ny kombineret vaske- og kalvehytteplads. Muligheden for dybstrøelsesareal i maskinhuset og en ny møddingsplads er ikke realiseret.

Den 2. juli 2015 meddelte Aabenraa Kommune tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen efter husdyrbruglovens² § 12, stk. 3. Der blev meddelt miljøgodkendelse til en udvidelse af kvægholdet til 668 årskøer (10.500 EKM), 30 årsopdræt (23,5-24,5 mdr.), 56 kalve (0-2 mdr.) og 332 tyrekalve (40-60 kg), svarende til 979,48 DE efter dagældende omregningsfaktorer. Der blev givet tilladelse til at ombygge en lade til stald samt etablere en ny møddingsplads, en ny ensilageplads og en ny gyllebeholder. Tillægsgodkendelsen er ikke udnyttet og er bortfaldet.

Den 15. januar 2020 meddelte Aabenraa Kommune afgørelse om produktionstilpasning i form af en forhøjelse af mælkeydelsen, jf. § 18 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen³.

Ansøgning

Aabenraa Kommune har den 1. april 2023 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse til kvægbruget på Stormsgårdevej 15, 6392 Bolderslev. Der søges om miljøgodkendelse til et produktionsareal på i alt 6.959 m² til malkekvæghold, hvor kvægbruget på ansøgningstidspunktet har et produktionsareal på 2.555 m². Der søges om miljøgodkendelse i 2 etaper.

I etape 1 søges der om at indrette 180 m² dybstrøelsesareal i et eksisterende maskinhus, udvide en eksisterende betonplads med 300 m² til kalvehytter, samt etablere en møddingsplads på 368 m² og en afhentningstank på 200 m³ til gylle.

I etape 2 søges der om at indrette 3.188 m² fast drænet gulv i en eksisterende ladebygning (BBR 12), indrette 864 m² dybstrøelsesareal i en eksisterende staldbygning (BBR 11), etablere en ny ensilageplads på 3.000 m², samt etablere en nye malkestald indenfor et byggefelt på 1.500 m² og to tilhørende mælketanke.

I forbindelse med ombygningen af den eksisterende ladebygning (BBR 12) i etape 2 gives der mulighed for, at staldafsnittet på 3.188 m² kan indrettes med dybstrøelse i en overgangsperiode, indtil der etableres fast drænet gulv. Da fast drænet gulv har en

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer

² Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer

³ Lovbekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

højere ammoniakemission end et dybstrøelsesareal, er der indtastet fast drænet gulv i ansøgningen, som danner grundlag for en worst case vurdering.

Endvidere søges der om mulighed for etablering af fast teltoverdækning på den eksisterende gyllebeholder på 3.200 m³ som et frivilligt tiltag.

Ansøger ønsker i forbindelse med denne ansøgning at få godkendelse til at producere efter de nye fleksible regler, hvor produktionsarealerne godkendes i stedet for antal dyr, alder, vægtinterval og mælkeydelse.

Denne godkendelse er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i miljøkonsekvensrapporten i kapitel E, ansøgnings-skema nr. 215 012 (etape 2), version 1 og scenarieberegning nr. 239 125 (etape 1).

Landskabelige værdier og særkender

Nybyggeri og placering af anlæg

Husdyrbruget er beliggende i landzone ca. 3 km nordvest for Bolderslev.

Husdyrbruget er beliggende i det flade slettelandskab i den vestlige del af Aabenraa Kommune. Landskabet er et landbrugslandskab, hvor flere store og middelstore gårde ligger jævnt fordelt. Landskabet er kendetegnet ved et fladt terræn, hvor dyrkede marker afgrænses af læhegn og små, spredtliggende skove. Flere småsøer, åer, vandløb og grøfter er med til at afspejle landskabets lavbundskarakter. Små og middelstore landsbyer ligger spredt i landskabet. Landskabet rummer flere tekniske anlæg, der i høj grad præger området, heriblandt Nordeuropas største solcellepark ca. 380 m øst for husdyrbruget. Henover den sydlige del af husdyrbruget er der en højspændingsledning.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.2 redegjort for de bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde. Udvidelsen af kvægholdet sker i de eksisterende bygninger, og betonpladsen til kalvehytter udvides. Nye driftsbygninger omfatter en malkestald og nye opbevaringsanlæg omfatter en ensilageplads, en møddingsplads, en afhentningstank til gylle, en opsamlingsbeholder til ensilagesaft og to mælketanke. Desuden søges der om muligheden for teltoverdækning af en eksisterende gyllebeholder. Nye driftsbygninger og anlæg opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer og afskærms af eksisterende beplantning mod øst, syd og vest. Ejendommen er synlig mod nord på en kort strækning langs Stormsgårdevej. Byggestilen og ensartetheden videreføres så vidt muligt i det nye byggeri.

Aabenraa Kommune vurderer, at den nye malkestald og de øvrige opbevaringsanlæg vil kunne integreres i landskabet, uden væsentlig visuel ændring af områdets karakter, samt at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som én samlet enhed. Der stilles vilkår til placering af bygninger og anlæg samt valg af farver og materialer for at sikre de landskabelige værdier. Aabenraa Kommune vurderer, at der i tilstrækkelig grad er redegjort for nybyggeri og bygningsmæssige ændringer, samt at det ansøgte ikke er i strid med hensynet til områdets landskabelige interesser.

Bygge- og beskyttelseslinjer og kommunalplaner

Bygge- og beskyttelseslinjer:

Husdyrbruget er ikke beliggende indenfor bygge- og beskyttelseslinjer.

Kommuneplanområder:

Husdyrbruget er ikke beliggende inden for områder i kommuneplanen, der har til formål at beskytte udpegede bevaringsværdier, herunder kulturhistoriske, geologiske eller landskabelige hensyn. Husdyrbruget ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget

som 'særligt værdifuldt landbrugsområde', hvor landbrugets interesser og arealanvendelse vægtes højt.

Det sydlige hjørne af den nye ensilageplads ligger inden for udpegningen 'øvrige lavbundsarealer' i kommuneplanen. På 'øvrige lavbundsarealer' kan der ved vandstandshævning genskabes områder med stor natur- og miljømæssig værdi. Udpegningen af lavbundsarealer har dog ingen betydning for, om områderne fortsat kan drives jordbrugsmæssigt eller for mulighederne for at opføre nødvendige landbrugsbygninger.

Husdyrbruget er ikke beliggende inden for områder udpeget til råstofområde.

Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget er beliggende ca. 16 km fra landegrænsen til Tyskland og ca. 8 km fra kommunegrænsen til Tønder Kommune. Grundet afstanden til både lande- og kommunegrænser vurderer Aabenraa kommune, at husdyrbruget ikke vil medføre grænseoverskridende virkninger.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Ansøger har i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.18 redegjort for projektets erhvervsmæssige nødvendighed. Aabenraa Kommune vurderer, at der i tilstrækkelig grad er redegjort for det ansøgtes erhvervsmæssige nødvendighed, og at udvidelsen af husdyrproduktionen i eksisterende bygninger og en ny malkestald er nødvendig for at sikre husdyrbrugets fortsatte udvikling. En godkendelse af produktionsarealerne i stedet for antal dyr, alder, vægtinterval og mælkeydelse vil desuden gøre det nemmere at udnytte staldanlægget optimalt, og ejendommens indtjeningsmuligheder kan dermed optimeres.

Etableringen af en ny ensilageplads og en ny møddingsplads er erhvervsmæssigt nødvendigt for at have tilstrækkelig med opbevaringskapacitet til henholdsvis ensilage og dybstrøelse i forbindelse med udvidelsen af produktionen. Den nye afhentningstank til gylle er erhvervsmæssigt nødvendigt for at kunne levere gylle til biogasanlæg.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Natur

Ammoniakfølsom natur

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse, må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i husdyrbrugloven ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som kan findes i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 punkt D.

De naturområder, der er omfattet af § 7 i husdyrbrugloven, er inddelt i 3 kategorier efter deres ammoniakfølsomhed jf. nedenstående tabel.

Tabel 1. Tabel over ammoniakfølsom natur der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Maks totaldeposition afhængig af antal øvrige husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 øvrige husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 øvrigt husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 øvrige husdyrbrug

Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder >10 ha og overdrev >2,5 ha.	Maks totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Maks merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en merdeposition på >1,0 kg N/ha/år indenfor de angivne tålegrænser ⁴ , men kan ikke stille krav om merdeposition på <1,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivsforpligtelserne.

Tabel 2 viser ammoniakdepositionerne fra ansøgningskema nr. 215 012 (etape 2), der vurderes at være worst case scenariet af de to indsendte skemaer. Ved scenarieberegning nr. 239 125 (etape 1) er ammoniakdepositionerne lavere.

Tabel 2. Tabel over ammoniakdepositionen til nærliggende ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7.

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
Bøg på muld i Uge Skov	1	0,0	0,0
Overdrev mod sydøst	2	0,0	0,0
Kategori 2 natur, jf. Kommunens GIS-kort	2	0,0	0,0
Mose mod sydvest	3	0,1	0,2
Mose mod syd	3	0,0	0,1
Mose mod sydøst	3	0,1	0,1
Kategori 3 skov – tilgroet lysåben (V)	3	0,1	0,1
Eng mod øst – ikke kategori 3 natur	-	0,5	1,0
Vandhul mod nordøst – ikke kategori 3 natur	-	2,5	5,7
Sø mod øst	-	1,0	1,9

Idet at husdyrbruglovens depositionsgrænser til ammoniakfølsom natur er overholdt for det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil forekomme tilstandsændringer i disse naturarealer.

Beskyttet natur

Et nærliggende § 3-beskyttet vandhul modtager en merdeposition på 2,5 kg N/ha/år og en totaldeposition på 5,7 kg N/ha/år som følge af det ansøgte. Vandhullet ligger i en intensivt dyrket mark og vurderes at være næringsberiget. Aabenraa Kommune vurderer derfor, at det ikke er relevant at sætte en øvre tålegrænse for atmosfæriske ammoniakdeposition, da vandhullet modtager et langt større bidrag via tilstrømning fra de omkringliggende arealer. Aabenraa Kommune vurderer, at merdepositionen ikke medfører en tilstandsændring i vandhullet.

⁴ Notat fra DCE – National Center for Miljø og Energi af den 6. september 2018 om opdatering af empirisk baserede tålegrænser

Da merdepositionen for de resterende § 3-naturarealer er maksimalt 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur som følge af atmosfærisk deposition, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke medfører tilstandsændringer i beskyttet natur.

Den ammoniakfølsomme beskyttede natur er beskyttet efter husdyrbruglovens regler og behandles under afsnittet om ammoniakfølsom natur.

Fredede områder & kommunalplaner

Ingen af husdyrbrugets anlæg ligger overlappende med de kommunale udpegninger for områder med særlige økologiske forbindelser, særlige naturbeskyttelsesinteresser eller fredninger.

Internationale beskyttelsesområder

Da husdyrbruget ikke ligger i, eller i nær tilknytning til, et Natura 2000-område, vurderer Aabenraa Kommune, at ansøgningen ikke har en væsentlig indvirkning på internationale beskyttelsesområder. De nærmeste Natura 2000-områder er nr. 98 'Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose', der består af fuglebeskyttelsesområde F62, og nr. 96 'Bolderslev Skov og Uge Skov', der består af habitatområde H85. Områderne ligger henholdsvis ca. 4,8 km syd og ca. 7,3 km øst for husdyrbruget.

Beskyttelsen af habitatnaturen i habitatområdet er indarbejdet i husdyrbruglovens regler for ammoniakfølsom natur, som vurderes i ovenstående afsnit om ammoniakfølsom natur. Det vurderes, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på fuglebeskyttelsesområdet, da det ikke medfører tilstandsændringer i området natur.

Planter og dyr

Aabenraa Kommune har ikke kendskab til, at der er registreret plante- eller dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV og V i nærheden af husdyrbruget, og ingen af arterne vurderes at findes på stedet. Det kan ikke udelukkes, at der forekommer beskyttede flagermus omkring gården. Da der hverken fjernes gamle træer eller bygninger i det ansøgte, og da der ikke forekommer tilstandsændringer i de omkringliggende naturarealer, vurderer Aabenraa Kommune, at området dyre- og planteliv ikke forværres af det ansøgte.

Jord, grundvand og overfladevand

Ejendommens afløbsforhold fremgår af den tilsendte afløbsplan, og ansøger har redegjort for afløbsforholdene i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.9.7. Overfladevand fra ensilagepladserne ledes til opsamlingsbeholder, hvorfra det udsprinkles. Overfladevand fra den kombinerede vaske- og kalvehytteplads samt den nye møddingsplads ledes til gyllebeholder. Dybstrøelsesarealer er etableret med pumpeump. Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at afløbsforholdene skal stemme overens med den indsendte afløbsplan.

Der er en eksisterende jordvold rundt om gyllebeholderen på 5.170 m³, som forhindrer, at der kan ske direkte udledning i nærliggende drængrøfter i forbindelse med overløb af gylle eller lignende uheld. Der er i forbindelse med miljøgodkendelsen udarbejdet en beredskabsplan, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand m.v. er beskrevet. Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at husdyrbruget skal have en ajourført beredskabsplan.

For at modvirke risikoen for olieforurening, har Aabenraa Kommune vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår til placering af olietanke og forholdsregler ved uheld, herunder at der på ejendommen skal være materiale til opsamling af spild.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke forekommer en væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand, såfremt de stillede vilkår og husdyrbrugloven med bekendtgørelser overholdes.

Lugtgener

Da miljøgodkendelsen rummer to etaper, vurderes lugtgenerne ud fra en worst case betragtning. Ved etape 2 er lugtgenerne større end ved etape 1. Lugtgenerne vurderes derfor ud fra etape 2.

Aabenraa Kommune har vurderet, at lugtmarkørerne for nærmeste nabo, nærmeste samlet bebyggelse, nærmeste relevante lokalplanlagte område og nærmeste byzone er placeret korrekt i husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 3. Lugtberegning for etape 2 – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk., ansøgningskema nr. 215 012.

Adresse	Område status	Kumulation	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Stormsgårdevej 11	Nærmeste nabo uden landbrugspligt	0	165,1	297,5	Ja
Hjolderupvej 15	Nærmeste samlet bebyggelse	0	560,1	1.495,5	Ja
Lokalplan 4.01.b, Ravsted	Nærmeste relevante lokalplan i landzone	0	560,1	6.120,2	Ja
Bolderslev, Bjolderup	Nærmeste byzone	0	731,1	3.203,4	Ja
Kassø, Hjorkær	Nærmeste byzone	0	769,5	3.240,5	Ja

Ud over beregning af lugtgeneafstanden, udregnes lugtkonsekvenszonen i husdyrgodkendelse.dk. Inden for denne radius kan lugt ind imellem registreres. Lugtkonsekvenszonen er udregnet til 637 m. Da den ukorrigerede geneafstand til nærmeste byzone er større end lugtkonsekvenszonen, og da kommunen skal vurdere lugt ud fra worst case, har Aabenraa Kommune udarbejdet et kort med en lugtkonsekvenszone på 769,5 m, svarende til den ukorrigerede geneafstand for byzone. Kortet er vedlagt som bilag 1 i afsnit D. Kommunens bilag.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige emissioner og gener

Støjgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.1 er støjgenerne beskrevet. Aabenraa Kommune vurderer, at støjgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige støjgener for de nærmeste naboer.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at husdyrbruget skal overholde de generelle støjgrænser for det åbne land og for samlet bebyggelse, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern Støj fra virksomheder".

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at støjgrænserne i det åbne land skal være overholdt ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, dog maksimalt 15 m fra

beboelsen. Ved samlet bebyggelse, skal støjgrænserne være overholdt i hele området, så ved en evt. klage over støj, vil støjen blive målt ved nærmeste naboskel.

Støvgener

Støvgenerne er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.3. Aabenraa Kommune vurderer, at støvgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at der gøres de nødvendige tiltag for at begrænse støvgenerne for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stillet vilkår til, at der ikke må forekomme støvgener uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Rystelsesgener

Evt. rystelser fra ejendommen er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.2. Aabenraa Kommune vurderer, at evt. gener fra rystelser er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener i form af rystelser ved de nærmeste naboer.

For at sikre naboerne stilles der vilkår til, at der ikke må forekomme væsentligt gener fra rystelser og vibrationer uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Flue- og rottegener

Husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.5. Aabenraa Kommune vurderer, at bekæmpelse af fluer og rotter har et sådant omfang, at der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at arealerne omkring staldene skal holdes ryddelige, således at rottetilhold forebygges. Der stilles derudover vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske efter gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transportgener

Ansøger har redegjort for antallet af transportere til og fra husdyrbruget samt husdyrbrugets til- og frakørselsforhold i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.6. Aabenraa Kommune vurderer, at den forventede stigning i antallet af transportere er begrundede og realistiske. Det vurderes endvidere, at transporterne til og fra ejendommen er beskrevet tilstrækkeligt, og at der ikke skal stilles vilkår til transportere til og fra ejendommen.

Lysgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.4 beskrives det, at udendørsbelysningen, ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår, til at der ikke må forekomme væsentlige lysgener for de omkringboende, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Uhygiejniske forhold

Da døde dyr opbevares på betonspalter og overdækket med presenning eller kadaverkap, samt at der forebygges mod skadedyr i den daglige drift, vurderer Aabenraa Kommune, at der, som følge af det ansøgte, ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet, hvad angår uhygiejniske forhold.

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki

Husdyrbruget er forpligtet til at overholde Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald, hvorfor det vurderes, at kravet om iagttagelse af miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki er overholdt.

Bedste tilgængelig teknik (BAT)

BAT Ammoniakemission

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) inden for ammoniakemissioner, når produktionen medfører en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år. Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til størrelsen af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget.

Ved etape 1 er det samlede BAT-krav på 3.715 NH₃-N pr. år og den faktiske emission er 3.715 NH₃-N pr. år. Ved etape 2 er det samlede BAT-krav på 7.171 NH₃-N pr. år og den faktiske emission er 7.171 NH₃-N pr. år. BAT-kravet for husdyrbruget er således overholdt i etape 1 og 2 med de valgte gulvtyper og fast teltoverdækning på den eksisterende gyllebeholder på 5.170 m³.

I etape 1 og 2 stiller Aabenraa Kommune vilkår til fast teltoverdækning på den eksisterende gyllebeholder på 5.170 m³, jf. teknologibladet for fast teltoverdækning på gyllebeholdere. I etape 2 stiller Aabenraa Kommune vilkår til skrabning af gulvet i 'Stald BBR 11 og 12 samlet' ved etablering af 3.188 m² fast drænet gulv, jf. teknologibladet for fast drænet gulv.

Der stilles vilkår til, at staldafsnit med dybstrøelse skal strøs med halm eller andet tørstof, i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen, da det indgår i forudsætningen for ammoniakemissionsberegningen.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige krav

Vurdering af om husdyrbruget har tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning

Der er redegjort for håndtering og opbevaring af husdyrgødning i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.1.2, og ansøger har indsendt en kapacitetsberegning. På ansøgningstidspunktet leveres der ikke gylle til biogasanlæg. Det er muligt, at alt gylle fremadrettet leveres til biogasanlæg, og at der modtages afgasset biomasse retur. Dybstrøelse opbevares på møddingspladsen, i markstak eller leveres til biogasanlæg. I etape 1 er kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet til gylle overholdt med husdyrbrugets eksisterende gyllebeholdere. I etape 2 sikres 9 måneders opbevaringskapacitet ved opbevaringsaftaler. På den baggrund vurderer Aabenraa Kommune, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet, samt at håndteringen af husdyrgødning ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Vurdering af om afstandskrav er overholdt

Etablering, udvidelse eller ændring af husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt inden for afstandskravene angivet i husdyrbrugslovens §§ 6-8.

De nye og de ændrede stalde og opbevaringsanlæg overholder alle afstandskrav jf. husdyrbruglovens §§ 6-8, på nær afstandskravet til privat fællesvej. Der søges om at etablere en ny ensilageplads 6 m syd for den private fællesvej (grusvej) med matr. nr. 185, Hjolderup, Bjolderup. Aabenraa Kommunes vurdering af ansøgningen om dispensation for afstandskravet ses i afsnittet "Dispensationer".

'Gl. ungdyrstald' ligger i forlængelse af stuehuset, og gyllebeholderen på 3.200 m² ligger 2 m fra den private fællesvej, hvorved afstandskravene på henholdsvis 15 m til beboelse på samme ejendom og 15 m til vej ikke er overholdt, jf. husdyrbruglovens § 8, stk. 1,

pkt. 4 og 6. Der er tidligere meddelt dispensation hertil. I 'Gl. ungdyrstald' ændres dyretypen fra 'Kalve' til flexgruppen 'Alle kvæg', mens produktionsarealet størrelse er uændret. Lugt- og ammoniakemissionen fra 'Gl. ungdyrstald' er uændret som følge af ændringen i dyretype. På gyllebeholderen ønskes der mulighed for teltoverdækning. Da der er tale om en lovlig eksisterende stald og gyllebeholder, og da de ansøgte ændringer ikke medfører forøget forurening, vurderer Aabenraa Kommune, at afstandskravene er overholdt, og at der derfor ikke skal søges om dispensation fra afstandskravene.

Alternative løsninger

Ansøger har i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.17 redegjort for de alternative løsninger, der har været vendt i forbindelse med, at ansøgningsmaterialet til denne miljøgodkendelse blev udarbejdet. På baggrund af redegørelsen i miljøkonsekvensrapporten vurderer Aabenraa Kommune, at der er redegjort tilstrækkeligt for de alternative løsninger, og hvorfor den ansøgte løsning er den, der er valgt.

Ophør af husdyrbruget

Ud fra ansøgers redegørelse i miljøkonsekvensrapporten, vurderer Aabenraa Kommune, at ejendommen vil blive afviklet miljømæssigt forsvarligt, hvis husdyrbruget på Stormsgårdevej 15 ophører helt.

Samlet vurdering

Vurdering af VVM og BAT

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning.
- Jord, grundvand og overfladevand.
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Samspillet mellem faktorer og sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af det, der er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.10, 3.13 og 3.15, at der ikke er væsentlige negative virkninger på miljøet på nedenstående faktorer, hverken når de vurderes enkeltvis, eller når der vurderes på samspillet imellem 2 eller flere af faktorerne.

1. Befolkningen og menneskers sundhed
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2 natur samt bilag IV arter
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet
5. Samspillet imellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovenstående 5 faktorer

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer

(husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse nr. 443 af 26. april 2023 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16 a, stk. 1. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt. Hvis godkendelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelser givet efter § 16a, stk. 1 skal ikke revurderes.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 4. juli 2031.

Ophævelse af eksisterende godkendelse

Den eksisterende miljøgodkendelse, tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen og afgørelsen om produktionstilpasning til Stormsgårdevej 15, 6392 Bolderslev ophæves ved meddelelse af denne miljøgodkendelse.

Miljøgodkendelsen blev meddelt den 18. juni 2012 efter § 12, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen blev meddelt den 2. juli 2015 efter § 12, stk. 3 i lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer.

Afgørelsen om produktionstilpasning blev meddelt den 15. januar 2020 efter § 18 i lovbekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til husdyrbrugloven. Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, tilladelse til afledning af tagvand og overfladevand, eller lignende hos Aabenraa Kommune.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Afgørelse

Vilkår 1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, ansøgnings-skema nr. 215 012, version 1 og scenarieberegning nr. 239 125 modtaget i Aabenraa Kommune den 1. april 2023, og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Vilkår 2. Denne miljøgodkendelse skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

Vilkår 3. Ved udnyttelse af etape 1 skal husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer være i overensstemmelse med nedenstående tabel:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Kostald 2001 + 2005	Flexgruppe: Alle kvæg; sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2.616	1.585
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse.		52
Gl. ungdyrstald	Flexgruppe: Alle kvæg; dybstrøelse	523	228
Maskinhus, indrettes til stald	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	458	180
Udvidet kalveplads	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	1.264	300
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		100
Stald BBR 11 og 12 samlet	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	5.876	128
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		462
I alt			3.035

Vilkår 4. Ved udnyttelse af etape 2 skal husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer være i overensstemmelse med nedenstående tabel:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Kostald 2001 + 2005	Flexgruppe: Alle kvæg; sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2.616	1.585
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse.		52
Gl. ungdyrstald	Flexgruppe: Alle kvæg; dybstrøelse	523	228
Maskinhus, indrettes til stald	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	458	180
Udvidet kalveplads	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse	1.264	300
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		100
Stald BBR 11 og 12 samlet	Flexgruppe: Alle kvæg; fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	5.876	3.188
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		864
	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; dybstrøelse		462
I alt			6.959

- Vilkår 5. I etape 2 må der i stalden BBR 12 alternativt etableres dybstrøelse i hele eller dele af arealet, så længe produktionsarealet ikke overstiger 3.188 m² samlet.
- Vilkår 6. Ejer skal orientere Aabenraa Kommune om indretningen af stalden BBR 12, inden der indsættes dyr i staldafsnittet. Ved senere ændringer af gulvtype fra dybstrøelse til fast drænet gulv skal Aabenraa Kommune ligeledes orienteres, inden der indsættes dyr i det renoverede staldafsnit.
- Vilkår 7. Husdyrbruget skal indrettes med stalde og opbevaringsanlæg som vist på nedenstående kort, dog er det frivilligt om de nye stalde/staldafsnit etableres. Dyretyper og staldsystem må ikke ændres, og størrelsen på produktionsarealerne må ikke øges, i forhold til det der fremgår af vilkår 3, 4 og 5.

Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning

Vilkår 8. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevogn foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

Vilkår 9. Traktordrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved kraftoverførselsakslen. Traktoren skal aflåses eller helt frakobles pumpeudstyret.

Placering og konstruktion af anlæg

Vilkår 10. Den nye ensilageplads må ikke placeres nærmere end 6 m fra den private fællesvej med matr. nr. 185, Hjolderup, Bjolderup.

Vilkår 11. Den nye malkestald skal opføres i materialer og farvevalg som eksisterende bygninger og anlæg.

Vilkår 12. Såfremt den eksisterende gyllebeholder på 3.200 m³ forsynes med fast teltoverdækning (frivilligt tiltag), skal farven på teltdugen være grå.

Lugt

Vilkår 13. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Øvrige emissioner og gener

Støj

Vilkår 14. Bidraget fra landbruget på Stormsgårdevej 15, 6392 Bolderslev til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag – Fredag Kl. 07.00 – 18.00 Lørdag Kl. 07.00 – 14.00	Mandag – Fredag Kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søndag og helligdage Kl. 07.00 – 22.00	Alle dage Kl. 22.00 – 7.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Samlet bebyggelse i landzone	45	40	35

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Vilkår 15. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 14 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv, lys og rystelser

Vilkår 16. Driften må ikke medføre væsentlige støv- og lysgener eller gener i form af rystelser udenfor ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

Vilkår 17. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Vilkår 18. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Fast teltoverdækning på gyllebeholderen på 5.170 m³

Vilkår 19. Gyllebeholderen på 5.170 m³ skal have fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Teltet skal have farven grå.

- Vilkår 20. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- Vilkår 21. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- Vilkår 22. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb i 'Stald BBR 11 og 12 samlet' i etape 2

- Vilkår 23. Fast drænet gulv støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.
- Vilkår 24. Gulvet skal være udført med ajleafløb.
- Vilkår 25. Lysningsarealet til ajleafløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i staldafsnit med produktionen 'Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb' i 'Stald BBR 11 og 12 samlet'.
- Vilkår 26. Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time.
- Vilkår 27. Skraberens skal være forsynet med timer.
- Vilkår 28. Skraberens skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

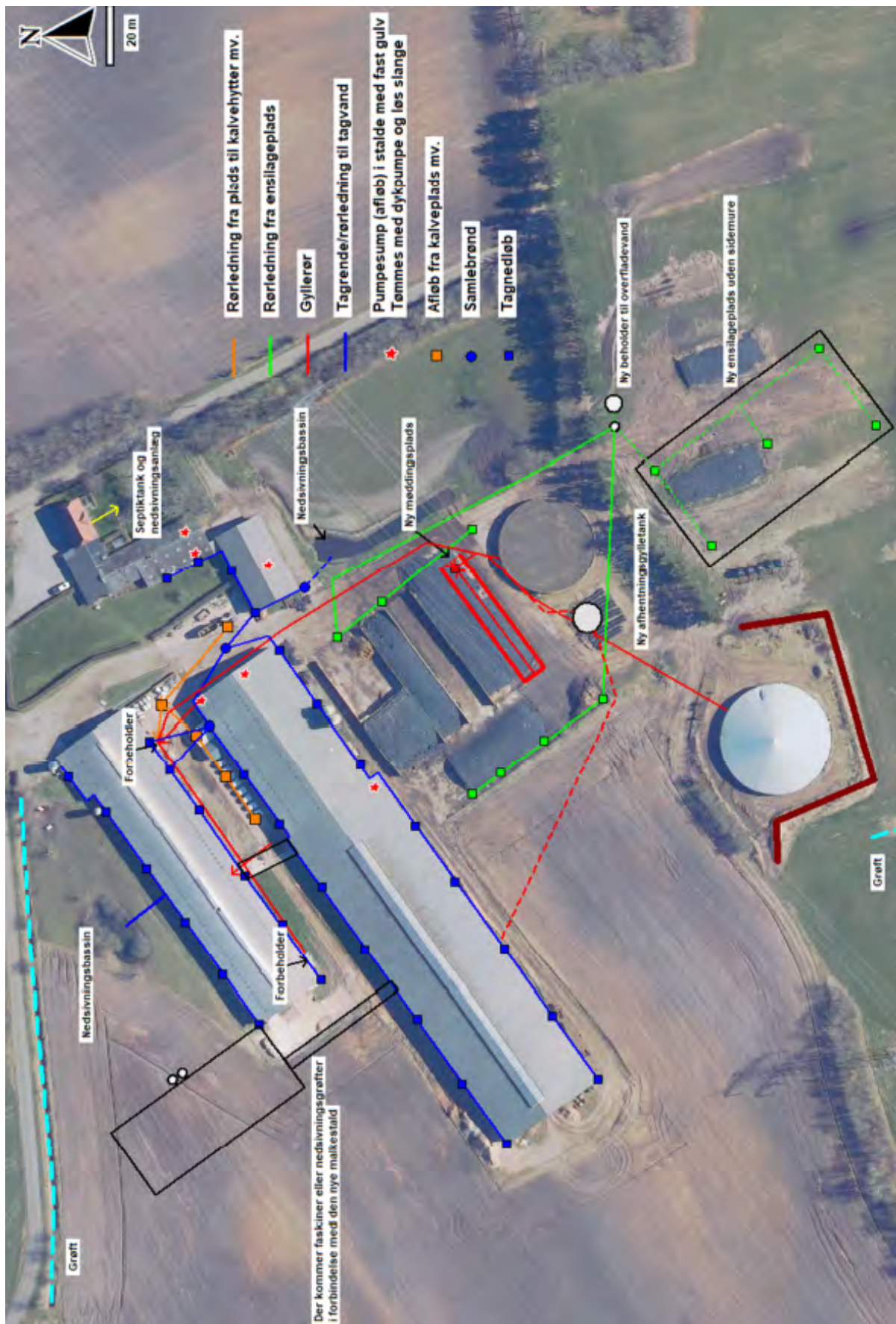
Dybstrøelsesarealer i stalde og på kalvepladsen

- Vilkår 29. I staldafsnit med dybstrøelse skal der strøs med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmatten altid er tør i overfladen.

Jord, grundvand og overfladevand

Spildevand

- Vilkår 30. Kemikalier, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand eller overfladevand, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer med fare for forurening skal straks opsamles.
- Vilkår 31. Afledning af spildevand skal foregå som vist på nedenstående kortudsnit.

Kombineret vaske- og kalvehytteplads

Vilkår 32. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.

Udsprinklingsanlæg

Vilkår 33. Udsprinklingsanlægget skal overholde Landbrugets Byggeblad nr. 103.09-05 'Udsprinkling af ensilagesaft og restvand'.

Olie og diesel

Vilkår 34. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af oliespild.

Vilkår 35. Olie og diesel, herunder spildprodukter, skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb så spild kan opsamles.

Egenkontrol

Generelt

Vilkår 36. Bedriftens årsproduktion skal kunne dokumenteres ved tilsyn i henhold til vilkår 3, 4 og 5. Kvitteringer for aflevering af farligt affald og andre dokumentationer for vilkårenes overholdelse skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.

Vand- og elforbrug

Vilkår 37. Elforbruget skal mindst registreres en gang årligt. De årlige registreringer af elforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår 38. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang årligt. De årlige registreringer af vandforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Fast drænet gulv med skraber og ajle afløb i 'Stald BBR 11 og 12 samlet' i etape 2

Vilkår 39. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

Vilkår 40. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 14 dage.

Vilkår 41. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraber er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Overdækning af gyllebeholdere

Vilkår 42. Der skal føres en logbog for gyllebeholdere med fast teltoverdækning, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Beredskabsplan

Vilkår 43. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft skal beredskabsplanen oversættes til et sprog de forstår. I tilfælde af uheld skal beredskabsplanens forskrifter følges.

Vilkår 44. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret den 18. april 2023 på Aabenraa Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Naboorientering og partshøring

Et udkast til miljøgodkendelsen blev den 24. juni 2023 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, samt til andre, som har anmodet herom. Samtidig blev den lagt på Aabenraa kommunes hjemmeside. Der var en frist på 30 dage til at fremsende kommentarer.

Udkastet til miljøgodkendelsen er blevet sendt til alle beboere, der er beliggende inden for den ukorrigerede geneafstand til byzone, da geneafstanden er større end den beregnede lugtkonsekvenszone.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget bemærkninger i høringsperioden.

Annoncering og afgørelse

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 4. juli 2023, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge forvaltningslovens⁵ § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljøs landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Miljøgodkendelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 Forvaltningsloven

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 4. juli 2023 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 1. august 2023, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Styrelsen for Patientsikkerhed
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til miljøgodkendelsen er forud for meddelelse af godkendelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, parter, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. D).

Den 4. juli 2023

Laura Klaver

Laura Klaver
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa

E. Miljøkonsekvensrapport

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag. Miljøkonsekvensrapporten (MKR) er udarbejdet af miljørådgiver Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd.

Aabenraa Kommune vurderer, at de oplysninger, som ansøger har fremlagt i MKR, er fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

Ansøgningsmaterialet, der indeholder MKR inklusive bilag, er vedlagt som bilag 1 til miljøgodkendelsen.

Ansøgningsskemaet fra husdyrgodkendelse.dk er ikke vedlagt, da resultaterne er indarbejdet i enten MKR eller i miljøgodkendelsen. Hvis skemaet fra husdyrgodkendelse.dk ønskes tilsendt, kan de fås ved henvendelse til landbrug@aabenraa.dk eller på tlf. 7376 7864.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 6, er der ved ansøgninger efter husdyrbruglovens § 16a, krav til at der skal være en beskrivelse af hvilke metoder der er anvendt til identificering og forudberegning af de væsentlige virkninger på miljøet. Til udarbejdelse af MKR, har ansøger benyttet sig af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, hvor emissionsfaktorerne tager afsæt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Aabenraa Kommune vurderer, at metoderne er tilstrækkeligt beskrevet.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 10 er der et krav om, at der i MKR skal være en referenceliste med oplysninger om kilderne til miljøkonsekvensrapportens beskrivelser og vurderinger. Referencelisten fremgår af afsnit 6 i MKR.

Vedlagte relevante bilag:

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport (MKR)

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

**Stormsgårdevej 15
6392 Bolderslev**

Ansøgning om godkendelse af produktionsarealer i eksisterende stalde, udvidelse i eksisterende stalde/bygninger og etablering af ny ensilageplads og malkestald mv.
Skema 215012 i Husdyrgodkendelse.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger	Egelund Kvægbrug ApS
Kontaktperson	Jesper Lyngbak Nielsen Stormsgårdevej 15 6392 Bolderslev 2267 0065 egelund2007@hotmail.com
Ejer af ejendommen	Terra P/S Østerled 19 2100 København Ø
Husdyrbrugets adresse	Stormsgårdevej 15 6392 Bolderslev
CVR-nummer	41678380
CHR-nummer	47570
Kommune	Aabenraa Kommune
Ejendomsnummer	5800012957
Matrikel-nr.	Matrikel: 48 – Hjolderup, Bjolderup
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	215012 Scenarieskema 239125
Rådgiver	Ulla Refshammer Pallesen LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@landbosyd.dk Tlf.: 7436 5043 / 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Stormsgårdevej 15.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget efter Husdyrbrugloven¹

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer i form af skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk samt kort tegnet af LandboSyd i Agro-GIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af regneark for opgørelse af produktionsarealerne og kapacitetsberegning. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 2225 af 27/11/2021

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)	1
Forord / læsevejledning	2
1. Indledning	5
1.1 Metode og manglende viden (F6).....	5
2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)	6
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø	8
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)	8
3.1.1 Produktionsarealer	9
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	11
3.1.3 Drift af anlægget.....	12
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a).....	13
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3).....	14
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4).....	14
3.4.1 Landskab	14
3.4.2 Kulturarv	14
3.4.3 Materielle goder	16
3.4.4 Afstandskrav	16
3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.....	18
3.4.6 Jordarealer og jordbund (D1c)	19
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d).....	19
3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c).....	24
3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b).....	26
3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)	28
3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c).....	28
3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c).....	29
3.8.3 Støv (B7, E1b).....	30
3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c).....	30
3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)	30
3.8.6 Transporter (B7, E1b).....	31
3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b).....	32
3.9.1 Døde dyr (B8)	32
3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c).....	32
3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8).....	34

3.9.4	Råvarer (B7)	34
3.9.5	Energiforbrug (B8, F1c)	34
3.9.6	Vandressourcen og vandforbrug (B8)	36
3.9.7	Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)	36
3.10	Klima (F4, F5f)	38
3.11	Forslag til egenkontrol (B7)	40
3.12	BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)	40
3.13	Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)	41
3.14	Overvågning (F7)	42
3.15	Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)	42
3.16	Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)	43
3.17	Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)	43
3.18	Erhvervsmæssig nødvendighed	44
4.	Oplysninger om konsulenten (E3)	44
5.	Konklusion	44
6.	Referenceliste (F10)	45
7.	Bilag	45

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer udvidelsen af dyreholdet på kvægholdet på Stormsgårdevej 15, 6392 Bolderslev. Husdyrbruget har en § 12 miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven fra 2012 med tillæg fra 2015 til bl.a. ændring af en halmlade til stald. De fleste ansøgte forhold i tillægget fra 2015 er ikke gennemført. Den seneste afgørelse er en afgørelse om ændret mælkeydelse fra d. 15. januar 2020, hvor det tilladte dyrehold er angivet til 318 malkekøer, 318 opdræt 0-26 mdr. og 160 tyrekalve 40-55 kg.

Ansøgningen omhandler dels en miljøgodkendelse efter de nugældende regler til fri produktion i de eksisterende lovligt etablerede stalde inden for de ansøgte gulv- og dyretyper og dels mulighed for at udvide med yderligere produktionsareal i eksisterende bygninger. Der ansøges således igen om at inddrage og ombygge halmladen til stald. En mindre del af halmladen er allerede godkendt til et dybstrøelsesafsnit til kælvekvier. Endvidere ønskes en del af et eksisterende maskinhus godkendt til stald, kalvepladsen udvidet, en ny ensilageplads, ændring af noget af det eksisterende areal med ensilageplads til en møddingsplads samt mulighed for udvidelse af produktionsarealet i stalden BBR 11 (mulighed for at inddrage sydsiden af bygningen til stald). På sigt ønskes etableret en ny malkestald samt to nye mælketanke. Disse er medtaget, så den samlede visuelle påvirkning beskrives.

For det tilfælde at halmladen ikke inddrages til stald, ansøges om en etape 1, hvor de eksisterende produktionsarealer ønskes godkendt under de nye regler, en del af maskinhuset inddrages til kalvestald og der etableres ny møddingsplads og afhentningsbeholder.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger fra Jesper Lyngbak Nielsen, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

1.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalder, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen i Husdyrgodkendelse.dk foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner og specielt ikke for metan og lattergas. Med hensyn til CO₂-udledning har husdyrbruget fået beregnet CO₂-udledningen via Arlas klimatjek.

2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)

Det er valgt at skrive et læsevenligt resume, der beskriver de væsentligste forhold på husdyrbruget og ændringer som følge af udvidelsen frem for at skrive et resume af de enkelte underpunkter i miljøkonsekvensrapporten.

Definitioner mv.

Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgodkendelse.dk: Et elektronisk ansøgningssystem som miljøgodkendelse af husdyrbrug skal ansøges gennem, som bl.a. beregner udledning og nedfald fra ammoniak og lugt.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Stormsgårdevej 15, 6392 Bolderslev. Husdyrbrugets lovlige dyrehold er et malkekvæghold af tung race med 318 malkekøer, 318 opdræt 0-26 mdr. og 160 tyrekalve 40-55 kg.

Ansøgningen er indsendt for at få mulighed for at inddrage en halmlade og en del af et maskinhus til stald, at udvide produktionsarealet i en eksisterende stald samt at etablere en ekstra ensilageplads, en møddingsplads, en ny malkestald, nye mælketanke samt en afhentningsbeholder, hvor biogasanlæg kan afhente gylle fra.

Det maksimale dyrehold efter udvidelsen forventes at blive på op til 450 malkekøer med tilhørende opdræt eller op til 700 malkekøer og småkalve og kælvekvier, hvor det øvrige opdræt opstaldes på et kviehotel.

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger mellem Bolderslev, Hjordkær og Ravsted i Aabenraa Kommune i et forholdsvis fladt landskab. Husdyrbruget ligger delvis afskærmet af læhegn og er derfor kun begrænset synligt i landskabet. Nye bygninger og anlæg etableres i tilknytning til eksisterende bygninger og anlæg, dog således, at de ikke ligger i vejen for eventuelt fremtidige udvidelser.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes. Lugtgeneafstandene er de afstande, et husdyrbrug skal holde til nærmeste naboer, der ikke har landbrugspligt, samlet bebyggelse samt byzoner og sommerhusområder.

Støj, rystelser og vibrationer fra husdyrbrugets bygninger og faste installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer pga. typen af kilderne og afstanden til naboerne.

Pga. placeringen og arten af lyskilder vil naboer ikke kunne blive generet af lysgener.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares overdækket ind til afhentning.

Støv vil primært være fra transporter. Transport til og fra husdyrbruget sker via Stormsgårdevej. Veje fejles efter kørsel, når der er behov for det.

Samlet set vurderes husdyrbruget i forhold til omgivelserne ikke at medføre væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Husdyrgødning

Der produceres gylle og dybstrøelse på husdyrbruget. Udbringning af gylle og dybstrøelse foretages af en maskinstation med nedfælder, gyllevogn og gødningsspreder.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Ammoniaknedfald kaldes deposition og beregnes som kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1, kategori 2 og kategori 3 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til. Kravene ligger på maksimalt 0,2-1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne viser, at der er 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år til både kategori 1 natur og kategori 2 natur.

I forhold til kategori 3 natur, som er mindre heder og overdrev samt visse moser og skove, er der en maksimal forøgelse af ammoniakdepositionen (merdeposition) på 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år som følge af udvidelsen. Til øvrige naturtyper er der en maksimal merdeposition på 2,5 kg kvælstof pr. hektar pr. år både i forhold til nudrift og driften for 8 år siden. Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en maksimalt merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Naturområdet, der modtager 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år er et mindre vandhul, der ligger omgivet af dyrket mark.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N/år, er der krav om at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til at minimere miljøbelastninger. Der er fastsat krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld med olie, kemikalier og gylle eller brand. Beredskabsplanen indeholder relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, slukningsmateriel mv.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Såfremt ansøgningen om ændringerne mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget må fortsætte med den nuværende produktionstilladelse.

Da beskyttelsesniveauerne for lugt og ammoniak overholdes, og der ikke er naboer i nær tilknytning af husdyrbruget, der kan blive generet af husdyrbrugets drift, er der ikke foretaget beregninger for alternative placeringer af nye produktionsarealer.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Endvidere beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

Hvor det er relevant efterfølges emnerne af en vurdering af det ansørgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger samlet på sydsiden af Stormsgårdevej. Husdyrbruget drives som et konventionelt malkekvægsbrug.

I det tidligere ansøgningsskema i Husdyrgodkendelse.dk (skema 68520) var halmladen BBR 12 indtegnet som en selvstændig bygning, mens arealerne "Ungdyrstald dybstrøelse" og "Afsnit til kællekvier" var indtegnet med arealernes fysiske placeringer. Da stalde/bygninger, der er sammenbyggede og ikke adskilt med fulde mure, skal indtegnes samlet, er dette ændret i skema 215012, så bygningerne BBR 11 og 12 er vist som en stor stald.

Bygninger mv. ses af figur 1 samt af bilag 1. Foder opbevares på nuværende tidspunkt på ensilagepladserne, i fodersiloerne samt i foderladen (i den sydlige del af BBR 11). De eksisterende fodersiloer er dels 2 stk. ufarvede glasfibersiloer på hver 100 m³ og ca. 14 m høje samt en kraftfodersilo på ca. 18 m³ ved det eksisterende malkecenter. Der forventes ikke opsat yderligere siloer. Kun hvis der ikke er tilstrækkelig plads på ensilagepladserne, opbevares der ensilage i markstak.

Når halmladen inddrages til stald, vil halm bliver opbevaret i markstakke eller eventuelt på en anden ejendom. En mindre mængde halm forventes opbevaret i foderladen i den sydlige del af BBR 11. Inddrages den sydlige del af BBR 11 også til stald, vil der formodentligt senere blive ansøgt om en ny foderlade.

Mælketankene er indtegnet som "Anden bygning/staldafsnit" i ansøgningsskema 215012. selv om mælketanke ikke er nævnt i liste over anlæg som kan anmeldes jf. 10 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde, opbevaringsanlæg mv.

Malkestalden ønskes placeret nord for Kostald 2001 + 2005, så den ikke ligger i vejen for en eventuel senere udvidelse af Kostald 2001 + 2005 mod vest. Den eksisterende malkestald er slidt og endvidere for lille efter ombygningen af halmladen til sengebåsestald. Det er ikke sikkert, at malkestalden bliver så stor som angivet. Den viste grundplan er derfor worst-case eller kan betragtes som et byggefelt.

Udvidelseshensynet ligger også bag ønsket om at etablere ny ensilageplads syd for Vollerupmarkvej i stedet for at udvide de eksisterende ensilagepladser mod vest.

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden. Produktionsarealerne er opgjort ud fra staldskitser og opmålinger foretaget af LandboSyd (Henriette Fries). Der udarbejdet et regneark med produktionsarealerne (vist som skærmdump i bilag 3). Der er ikke udegående dyr i hverken 8 års drift, nudrift eller ansøgt drift.

8 års drift og nudrift

Produktionsarealerne fremgår af tabel 1 herunder.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Kostald 2001 + 2005	2616	Naturlig ventilation	3 m	(#581317) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1585
				(#581316) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	52
Gl. ungdyrstald	523	Naturlig ventilation	3 m	(#581318) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	228
Godkendt plads til kalvehytter	776	Naturlig ventilation	3 m	(#581320) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	100
Stald BBR 11 og 12 samlet	5876	Naturlig ventilation	3 m	(#581556) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	128
				(#581555) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	462
Sum						2555

Tabel 1: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i 8 års drift og nudrift

Der er angivet naturlig ventilation for alle stalde i alle drifter. I Kostald 2001 + 2005 er der nedhængte lodrette ventilatorer, der benyttes i varme perioder. Der vil komme tilsvarende ventilatorer i halmladen, som ombygges til sengebåsestald.

Ansøgt drift etape 1 og etape 2

Ud over udvidelsen ansøges der også om flex for stalderne, så dybstrøelsesarealer godkendes til alle typer kvæg, heste, får og geder, og arealerne med spalter godkendes til alle typer kvæg på spalter med kanal, bagskyl eller ringkanal. Som beskrevet i indledningen ansøges om en etape 1, hvor de eksisterende produktionsarealer ønskes godkendt under de nye regler, en del af maskinhuset inddrages til kalvestald og der etableres ny møddingsplads og afhentningsbeholder.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Kostald 2001 + 2005	2616	Naturlig ventilation	3 m	(#593600) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1585
				(#593599) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	52
Gl. ungdyrstald	523	Naturlig ventilation	3 m	(#593605) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	228
Maskinhus - indrettes til stald	458	Naturlig ventilation	3 m	(#593610) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	180
Udvidet kalveplads	1264	Naturlig ventilation	3 m	(#593612) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	300
				(#593611) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	100
Stald BBR 11 og 12 samlet	5876	Naturlig ventilation	3 m	(#593618) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	128
				(#593617) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	462
Sum						3035

Tabel 2: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i ansøgt drift i etape 1

I etape 2 ansøges om at ombygge halmladen til sengebåsestald med foderbord i midten og produktionsarealer med fast drænet gulv med ajleafløb og skraber i siderne mod nord og syd. I udvidelsesfasen er det muligt, at den sydligste side etableres som dybstrøelsesareal i en overgangsperiode med maksimalt samme produktionsareal, som ellers ansøgt. Dette burde ikke være et problem, idet

ammoniakemissionen pr. m² produktionsareal er lavere for dybstrøelsesarealer end for arealer med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Kostald 2001 + 2005	2616	Naturlig ventilation	3 m	(#228913) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1585
				(#228912) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	52
Gl. ungdyrstald	523	Naturlig ventilation	3 m	(#232823) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	228
Maskinhus - indrettes til stald	458	Naturlig ventilation	3 m	(#232827) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	180
Udvidet kalveplads	1264	Naturlig ventilation	3 m	(#581563) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	300
				(#581562) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	100
Stald BBR 11 og 12 samlet	5876	Naturlig ventilation	3 m	(#593847) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	0	3188
				(#581561) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	864
				(#581559) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	462
Sum						6959

Tabel 3: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i ansøgt drift i etape 2

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af tabel 4.

De eksisterende gyllebeholdere på husdyrbruget er en 3.200 m³ gyllebeholder fra 2003 og en 5.170 m³ gyllebeholder fra 2007 med teltoverdækning. Der ønskes etableret en ny afhentningsgyllebeholder på ca. 200 m³. Da der ikke ønskes fast overdækning på beholderen, er beholderen pr. definition et opbevaringsanlæg og ikke et opsamlingsanlæg. Beholderen er derfor indtegnet i ansøgningskemaet.

Teltoverdækningen på gyllebeholderen på 5.170 m³ var en forudsætning for den nuværende miljøgodkendelse. For en sikkerheds skyld ønskes tilladelse til som frivilligt tiltag at sætte teltoverdækning på gyllebeholderen på 3.200 m³. Da beholderen er 20 år gammel, forventes den dog ikke at blive overdækket. Hvis der etableres teltoverdækning, vil det i givet fald blive en grå PVC-dug tilsvarende den eksisterende teltudug. Da teltet kun ønskes som mulighed, er teltet ikke angivet som miljøteknologi.

Dybstrøelse køres direkte i markstak eller afhentes af biogasanlæg. Efter etableringen af møddingspladsen vil dybstrøelsen bliver lagt på den nye møddingsplads, hvorefter den vil blive overdækket. Det er en maskinstation, der står for udbringningen af dybstrøelsen med gødningsspreder. Når der køres dybstrøelse til biogasanlæg tages ca. den dobbelte vægt tilbage i form af flydende afgasset biomasse. Der er endnu ikke taget stilling til, om alt dybstrøelse fremadrettet skal køres til biogasanlæg.

Udbringning af gylle på bedriftens arealer sker med nedfælder eller gyllevogn med kapacitet til 25 m³ gylle og udbringning af dybstrøelse sker med gødningsspreder med kapacitet til 15-20 ton dybstrøelse. Det er en maskinstation, der står for udbringningen af husdyrgødningen.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 3.200 m ³ (2003)	Flydende				747
Gyllebeholder 5.170 m ³ (2007)	Flydende				986
Ny afhentningsgyllebeholder på 200 m ³	Flydende				76
Ny møddingsplads til 368 m ²	Fåst				368
Nudrift					
Gyllebeholder 3.200 m ³ (2003)	Flydende				747
Gyllebeholder 5.170 m ³ (2007)	Flydende				986
8 års drift					
Gyllebeholder 3.200 m ³ (2003)	Flydende				747
Gyllebeholder 5.170 m ³ (2007)	Flydende				986

Tabel 4: Oversigt over opbevaringsanlæg

Der forventes et fremtidigt maksimalt dyrehold på op til ca. 450 malkekøer med tilhørende opdræt eller alternativt op til 700 malkekøer med småkalve og kælvekvier. I sidstnævnte situation skal det øvrige opdræt opstaldes på et kviehotel.

Der har tidligere været ansøgt om en ny gyllebeholder på husdyrbruget. Det forventes, at der på et senere tidspunkt vil blive ansøgt om en eller flere nye gyllebeholdere placeret ude i marken. Placeringen/placeringerne er dog endnu ikke afklaret. Hvis det bliver aktuelt, vil der senere blive fremsendt ansøgning om landzonetilladelse eller evt. tillæg til miljøgodkendelsen afhængigt af placeringen. I mellemtiden vil opbevaringsbehovet blive dækket med opbevaringsaftaler. Da der pt sker en kraftig reduktion i svineproduktionen, vil det ikke blive et problem at indgå opbevaringsaftaler. Der er fremsendt en kapacitetsberegning til kommunen, der redegør for, hvordan kravet til 9 måneders opbevaringskapacitet overholdes.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbrugets opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til det forventede dyrehold, samt at opbevaringskravet på minimum 9 måneders opbevaringskapacitet kan opfyldes. Opbevaringskravet på 9 måneder er et lovkrav og skal opfyldes, uanset hvilke vilkår der eventuelt stilles i miljøgodkendelsen.

3.1.3 Drift af anlægget

Driften af husdyrbruget varetages af ca. 7 medarbejdere. Driften af husdyrbruget er beskrevet under de følgende punkter i denne rapport, men derudover kan det nævnes, at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn.
- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende.
- Der registreres dyr i CHR.
- Gyllepumpningen overvåges, og det tjekkes først, om der er plads i gyllebeholderen, der pumpes til.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderen uden flydelag, når beholderen benyttes til gylle.
- Der er sundhedsrådgivning med dyrlægebesøg hver 14. dag.
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr sendt til slagtning.
- Der føres journal over medicinforbrug.

- Serviceeftersyn på malkeanlæg og køletank overholdes.
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt.
- Der gennemføres 5-års kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør samt termofotografering.
- Slukningsudstyr kontrolleres og udskiftes løbende (aftale med Falck).
- Der udarbejdes gødningsregnskab og mark/gødningsplaner (markbrug ligger i Egelund Mark ApS).
- Der udarbejdes sprøjteplan og føres sprøjtejournal (markbrug ligger i Egelund Mark ApS).

Husdyrbruget leverer mælk til Arla, og skal derfor leve op til Arlagårdens omfattende egenkontrolprogram med hensyn til sundhed, hygiejne og dyrevelfærd. Husdyrbruget leverer non-gm mælk, som betyder, at der fodres med foder, der ikke indeholder genmodificeret plantemateriale mv.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)

Der ansøges om at inddrage og ombygge halmladen BBR 12 til fuldt ud at blive benyttet til stald, at få mulighed for at etablere produktionsarealer i sydsiden af stalden BBR 11, at etablere et mindre produktionsareal i det eksisterende maskinhus, at udvide kalvepladsen, at etablere en ny ensilageplads samt at ændre noget af det eksisterende areal med ensilageplads til en møddingsplads. På sigt ønskes endvidere etableret en ny malkestald samt to nye mælketanke. I princippet kunne malkestalden senere anmeldes via en anmeldeordning, men for en sikkerheds skyld er malkestalden taget med i denne ansøgning, så den samlede visuelle påvirkning beskrives, og kommunen får mulighed for at stille vilkår, såfremt det skønnes nødvendigt.

De nye anlæg forventes at få følgende dimensioner:

- Ny ensilageplads på ca. 40 m x ca. 75 m uden sidebegrænsninger med fald mod af afløb i hjørnerne samt i midten af pladsen. Støbes i beton eller asfalt.
- Ny møddingsplads på ca. 8 m x 46 m med nyt afløbssystem og afledning til gyllebeholder. Møddingspladsen etableres på et areal, hvor der i dag er ensilageplads. Møddingen for minimum 1 m høje afgrænsningsmure mod nord, vest og syd samt randzone mod øst. Bunden støbes i beton eller asfalt.
- Udvidelse af kalveplads fra 776 m² til ca. 1.264 m². Bunden bliver i beton, og hældningen vil blive etableret mod eksisterende afløb på den nuværende plads.
- Ny drivgang mellem ny malkestald og BBR 12. Drivgangen forventes etableret som kanal med spalter samt opkant mod øst og vest, så gødning ikke skubbes ud på omgivende terræn.
- Ny malkestald på maks. 25 m x 60 m og en maksimal højde på maks. 10 m. Som tidligere beskrevet kan malkestalden blive mindre end det oplyst. Mål og højde er maksimale mål og højde.
- 2 stk. nye mælketanke i rustfrit stål, fx ASA mælketanke til 40.000 liter mælk hver med forventet maksimal diameter på ca. 3 m og maksimal højde på ca. 8 m.
- En ny afhentningsgyllebeholder på ca. 200 m³ med en diameter på maks. 9,8 m og en højde over terræn på maks. 3 m i præfabrikerede betonelementer.
- En ny beholder til overfladevand på ca. 200 m³ med en diameter på maks. 9,8 m og en højde over terræn på maks. 3 m i præfabrikerede betonelementer.
- Eventuelt udvidelse af arealet med dybstrøelse i BBR 11 med 864 m² i sydsiden.

Ændringen af BBR 12 vil formodentlig ske på den måde, at den nordlige side af bygningen først vil blive ændret til foderbord og sengebåse, og senere vil den sydlige del blive ændret til sengebåse. Det er, som beskrevet under punkt 3.1.1 muligt, at den sydligste side etableres som dybstrøelsesareal med afløb til pumpeump i en overgangsperiode.

Der er foreløbigt udarbejdet en detailtegning for ændringen af halmladen til stald med fast drænet gulv med ajlefløb og skraber. For de øvrige stalde med dybstrøelse er der endnu ikke lavet detailtegninger. Dybstrøelsesstaldene forventes etableret med pumpesumpe.

Der vil forud for de enkelte ændringer blive indsendt de nødvendige byggeansøgninger mv.

Der er ikke planlagt nedrivning/fjernelse af eksisterende bygninger eller anlæg.

Placeringer af stalde og anlæg mv. fremgår af oversigtskortet i bilag 1.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger har desuden husdyr i lejet stald på Øbening Kirkevej 8, 6230 Rødekro, hvor der går opdræt.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)

3.4.1 Landskab

Husdyrbruget ligger mellem Bolderslev, Hjordkær og Ravsted i Aabenraa Kommune i et forholdsvis fladt landskab. Landskabet er en del af den flade jyske hedeslette, hvor der er en del dødishuller. Landskabet, hvor anlægget er placeret, er relativt åbent, dog med læhegn og andre husdyrbrug. Landskabet omkring ejendommen er relativt fladt, og det er et typisk intensivt landbrugslandskab med få naturelementer. Anlægget ligger samlet og de ansøgte nyetableringer ligger så vidt muligt i forbindelse med de eksisterende bygninger og anlæg. Rundt om bygningsparcellen og den nærmeste mark er der beplantninger i form af læhegn, dog er der begrænset beplantning ud til Stormsgårdevej mod nord.

Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Ud fra Plandata.dk³ ligger husdyrbruget inden for områder, der er udpeget som Særlig værdifuldt landbrugsområde, men uden for områder udpeget som Kulturhistorisk bevaringsværdier, Værdifulde kulturmiljøer, Bevaringsværdigt landskab, Større sammenhængende landskaber og Kystnærhedszonen. Ifølge Aabenraa Kommunes kommuneplan 2015-2026 ligger husdyrbruget endvidere uden for Værdifulde geologiske områder.

Vurdering af landskabelige forhold

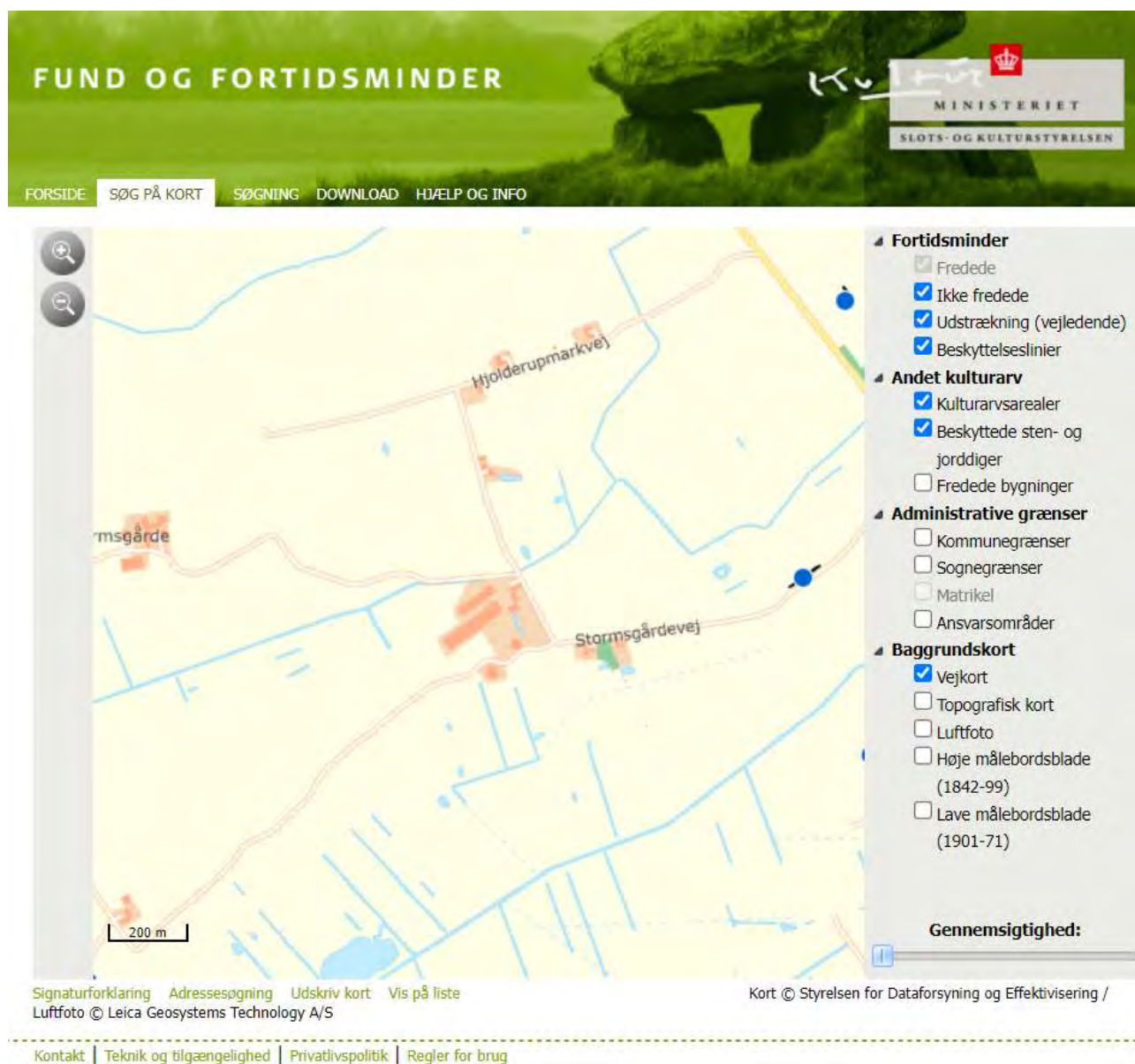
Da nye bygninger bygges i tilknytning til eksisterende bygninger og anlæg inden for den omgivende læhegnbeplantning, vurderes anlægget fortsat at fremstå samlet. Kun den nye ensilageplads kommer til at ligge uden for læhegnbeplantningen. Da den nye ensilageplads etableres uden sidebegrænsninger og ensilage forventes stakket op i en højde på maks. 5 m, vurderes der ikke behov for afskærmende beplantning, dels pga. højden af ensilageoplaget og dels pga. at husdyrbruget ikke ligger i et område med særlige landskabelige udpegninger.

3.4.2 Kulturarv

Husdyrbruget ligger uden for fortidsmindebeskyttelseslinjer.

³ <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>

Nærmeste ikke fredede fund ligger godt 800 m øst for husdyrbruget og nærmeste fredede fund eller område ligger godt 2 km sydøst for husdyrbruget (fredningen ved Bjolderup Kirke). De nærmeste registrerede fund er vist på nedenstående kortudsnit.

Figur 2: Kortudsnit fra www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/

I forhold til arkitektonisk arv så skal der ikke ske nedrivning af bygninger, og der ligger ingen fredede bygninger eller bevaringsværdige bygninger, som vil have indkig til husdyrbruget, eller som vil skæmmes af husdyrbrugets udvidelse. Husdyrbruget ligger ligeledes uden for Kirkebyggelinje, Kulturhistorisk bevaringsværdier, og Værdifulde Kulturmiljøer.

Vurdering af kulturarv

Da husdyrbruget ligger uden for fortidsmindebeskyttelseslinjer og kulturudpegninger og der ikke er registreret fund i husdyrbrugets umiddelbare nærhed, vurderes det, at husdyrbruget ikke vil kunne påvirke registrerede fortidsminder eller kulturudpegninger negativt.

Uanset dette skal der i forbindelse med gravearbejde være fokus på at stoppe udgravningen og tilkalde Haderslev Museum, hvis der stødes på noget, der kunne være et fortidsminde.

3.4.3 Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i efterfølgende afsnit, overholdes de fleste afstandskrav.

Vurdering af materielle goder

Med ca. 125 m fra den nye ensilageplads, ca. 185 m fra den nye møddingsplads og ca. 195 m til nærmeste stald, hvor der sker ændringer af dyreholdet, til nærmeste nabo på Stormsgårdevej 11, der ligger øst for husdyrbruget, vurderes husdyrbruget ikke at kunne påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt.

3.4.4 Afstandskrav

Husdyrbruglovens afstandskrav jf. § 6 og 7 overholdes for alle etaper, idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

samt mere end 10 m fra

- ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder
- nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder

Husdyrbrugets placering i forhold til ovenstående områder fremgår af figur 3 og tabel 5.

I tabellerne herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 vist:

Nærmeste grøft der løber i vandløb - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	111
Staldbygning	Stald BBR 11 og 12 samlet	128
Gødningsslager	Gyllebeholder 5.170 m ³ (2007)	33

Nærmeste vandhul - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny mælketank 2 - skal de indtegnes?	228
Staldbygning	Gl. ungdyrstald	87
Gødningsslager	Ny møddingsplads til 368 m ²	196

Tabel 5: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1 (etape 2)

Nærmeste naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Byggefelt ny malkestald	65
Staldbygning	Kostald 2001 + 2005	129
Gødningsslager	Ny møddingsplads til 368 m ²	269

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	3491
Staldbygning	Maskinhus - indrettes til stald	3652
Gødningsslager	Gyllebeholder 3.200 m ³ (2003)	3585

Nærmeste nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	127
Staldbygning	Maskinhus - indrettes til stald	207
Gødningsslager	Gyllebeholder 3.200 m ³ (2003)	168

Nærmeste aktive boring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Byggefelt ny malkestald	78
Staldbygning	Kostald 2001 + 2005	142
Gødningsslager	Ny møddingsplads til 368 m ²	283

Nærmeste aktive vandværksboring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	3936
Staldbygning	Maskinhus - indrettes til stald	4079
Gødningsslager	Gyllebeholder 3.200 m ³ (2003)	4025

Vollerupmarkvej - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	6
Staldbygning	Stald 8BR 11 og 12 samlet	120
Gødningsslager	Ny afhentningsgyllebeholder på 200 m ³	29

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Byggefelt ny malkestald	168
Staldbygning	Gl. ungdyrstald	6
Gødningsslager	Ny møddingsplads til 368 m ²	112

Tabel 5: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1 (etape 2) - fortsat

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til nærmeste nabobeboelse og vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m. Husdyrgodkendelse.dk opgiver afstanden fra nærmeste stald eller lager i forhold til de forskellige udpegninger (markører).

På kortudsnittet herunder er vist nærmeste sø, vandløb, naboskel, nabobeboelse, ikke almene vandboring, offentlig vej (Vollerupmarkvej) samt stuehuset på husdyrbruget. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis alle punkter skulle vises.

Som angivet i tabel 5 overholdes afstandskravet fra den nye ensilageplads til Vollerupmarkvej ikke. Afstanden til vejen er ca. 6 m (fysisk vej og matrikulært vejskel) og afstandskravet er 15 m. Grunden til, at ensilagepladsen ikke flyttes længere mod syd, er for at holde ensilagepladsen i tilknytning til den eksisterende gyllebeholder på 3.200 m³ og dermed de øvrige anlæg på husdyrbruget. Ensilagepladsen etableres således ca. 20 m fra gyllebeholderen. Der ansøges om dispensation fra afstandskravet til vej på 15 m til at etablere ensilagepladsen ca. 6 m fra vejen, med begrundelse i at husdyrbrugets bygninger og anlæg så vidt muligt bør holdes samlet.

I forbindelse med tidligere godkendelse er der meddelt dispensation fra afstandskravet fra gyllebeholderne til Vollerupmarkvej samt afstandskravet fra Gl. ungdyrstald til stuehuset. Der sker ingen ændringer af gyllebeholderne eller Gl. ungdyrstald. Dog ansøges der for Gl. ungdyrstald for en sikkerheds skyld om at tillade alle typer kvæg i dybstrøelse, hvor arealet ellers har været godkendt til småkalve og tyrekalve på dybstrøelse. Det antages, at eventuel etablering af teltoverdækning på gyllebeholderen på 3.200 m³ eller ændringen af dyretypen i Gl. ungdyrstald ikke udløser krav om fornyet dispensation fra afstandskravet til vej eller beboelse.

Figur 3: Kortudsnit over de nærmeste afstandsmarkører

3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.

Den nye ensilageplads, afhentningsgyllebeholder, overfladevandsbeholder, malkestald og tilhørende mælketanke og bygningerne der ændres til stalde ligger alle uden for kystnærhedszonen, sø- og åbeskyttelseslinjer, skovbyggelinjer samt kirkebyggelinjer.

Vurdering af afstandskrav og bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Det vil ikke få nogen praktisk betydning, at afstandskravet til Vollerupmarkvej ikke overholdes. En afstand på 6 m vurderes at være rigelig afstand til, at ensilagepladsen ikke påvirker udsynet, når man kører på vejen, og endvidere vil der ikke blive lagt ensilage på de første 2 m af ensilagepladsen, som udgør randzonen. Vollerupmarkvej er meget lidt befærdes, og benyttes kun af lodsejere af arealer langs vejen samt enkelte hundeluffere. Det vurderes derfor, at kommunen kan meddele dispensation fra afstandskravet til vej.

Da alle øvrige afstandskrav overholdes, og der bygges uden for alle bygge- og beskyttelseslinjer, er der ikke behov for en nærmere vurdering.

3.4.6 Jordarealer og jordbund (D1c)

Alle stalde, kanaler, omrøretanke, gyllerør, gyllebeholdere og overfladevandsbeholdere er og bliver udført i tætte og stabile materialer.

Der er ikke benyttet slagge i forbindelse med eksisterende anlæg, og der er heller ikke planer om at benytte slagge i forbindelse med udvidelsen.

Husdyrbruget ligger uden for råstofgraveområde.

Vurdering

Da stalde, kanaler, omrøretanke, gyllerør, gyllebeholdere, overfladevandsbeholdere og ensilagepladser er og bliver udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ved normal drift ikke kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gultype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 6 og 7. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift i etape 1 på 3.715,2 kg NH₃-N/år og i etape 2 på 7.170,8 kg NH₃-N/år med en meremission i forhold til nudrift og 8 års drift i etape 1 på 565,9 kg NH₃-N/år og i etape 2 på 4.021,5 kg NH₃-N/år.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3056,6	658,6	3715,2
Nudrift	2653,4	495,9	3149,3
8 års-drift	2653,4	495,9	3149,3

Tabel 6: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget (etape 1)

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	6512,2	658,6	7170,8
Nudrift	2653,4	495,9	3149,3
8 års-drift	2653,4	495,9	3149,3

Tabel 7: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget (etape 2)

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 8. Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget i Husdyrgodkendelse.dk og fremgår af figur 4 og 5, og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 9.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL4 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og lagrer) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelsskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 8: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

⁴ Naturbeskyttelsesloven, Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1392 af 04/10/2022

Figur 4: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder (etape 2)

Figur 5: Husdyrbrugets placering i forhold til alle udpegede naturområder (etape 2)

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Sø mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	V	1,0	1,0	1,9
Kategori 3 skov - tilgroet lysåben (V)	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,1
Vandhul mod nordøst - ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	V	2,5	2,5	5,7
Eng mod øst - ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,5	0,5	1,0
Mose mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,1
Mose mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Mose mod sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,2
Kategori 2 natur jf. Kommunens GIS-kort	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev mod sydvest	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Bøg på muld i Uge Skov	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

Tabel 9: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder (etape 2)

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er et område med bøg på muld i Natura 2000 området Bolderslev Skov og Uge Skov (Natura 2000 område nr. 96), der ligger ca. 7,5 km østsydøst for husdyrbruget.

Da der er mere end 4 km til nærmeste kategori 1 natur, er der ikke brugt tid på at vurdere, om der er andre husdyrbrug der påvirker kategori 1 naturen, idet Husdyrgodkendelse.dk altid beregner en deposition til punkter længere væk end 4 km til 0,0 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav på 0,2-0,7 kg N/ha/år til kategori 1 natur er således overholdt.

Kategori 2 natur

Den nærmeste kategori 2 natur er ifølge Husdyrgodkendelse.dk et overdrev godt 8 km sydvest for husdyrbruget. Ifølge kommunens interne kort er en mose ca. 4 km syd for husdyrbruget også en kategori 2 mose. Det fremgår af tabel 9, at totaldepositionen til mosen er på 0,0 kg N/ha/år, hvorfor Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav til kategori 2 natur på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdes.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er tre moser syd for husdyrbruget. En del af den ene mose er udpeget som kategori 3 skov (tilgroet lysåbent), og der er desuden udpeget en kategori 3 skov vestsydvest for

husdyrbruget. Der er også foretaget ammoniakdepositionsberegninger til den nærmeste sø og eng, da søer og enge er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven.

Det fremgår af tabel 9, at merdepositionen til kategori 3 naturarealerne er på maksimalt 0,1 kg N/ha/år i etape 2 forhold til kategori 3 naturtyper og merdepositionen er på maksimalt 2,5 kg N/ha/år i etape 2 til et vandhul nordøst for staldene. Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er maksimalt 1 kg N/ha/år i merdeposition.

Med en maksimal merdeposition i både nudrift og 8 års drift på 0,1 kg N/ha/år overholdes dette krav således.

Der er ikke udspecificeret tålegrænser for alle naturtyper. DCE under Aarhus Universitet har fastsat empirisk baserede tålegrænser for forskellige naturtyper (se tabel 10 herunder).

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2011.

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	¹ sure overdrev 10-15, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	8-20	grå klit og grønsværklit 8-15, øvrig klit 10-20
Hede	10-20	der kan være klit kortlagt som § 3 hede
Fersk eng	15-25	^{1,2}
Strandeng	30-40	^{1,2}
Mose (og kær)	5-30	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavn timer 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-30
Løvskov	10-20	Skovbevoksede tørvemoser 10-15
Nåleskov	10-20	

¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland / hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugsmæssig. Dette vil primært gælde engarealer og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt 'naturenge'. Se også note 2.

² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.

Tabel 10: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁵.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning og klagenævnets praksis skal der ved vurdering af ammoniakdeposition til natur og tålegrænser benyttes et 3-års gennemsnit for baggrundsbelastningen. Gennemsnittet af baggrundsbelastningen fra ammoniak for 2018-2020 er, for det 5,6 km x 5,6 km grid som husdyrbruget ligger i, på 16,5 kg N/ha/år jf. kortlaget "Samlet deposition af kvælstof til miljøgodkendelse (2018-2020)" i Danmarks Miljøportal. Endvidere skal husdyrbrugets beregnede totaldeposition lægges sammen med baggrundsbelastningen, når det skal vurderes, om tålegrænser er overskredet.

Til vandhullet nordøst for husdyrbruget kommer der en merdeposition på 2,5 kg N/ha/år og totaldepositionen fra husdyrbruget til vandhullet er på 5,7 kg N/ha/år. Der kommer således i alt 22,2 kg N/ha/år til vandhullet. Vandhullet mod nordøst ligger i en intensivt dyrket mark, der gødes og desuden pløjes med mellemrum. Dette vandhul vil derfor være påvirket af næringsstoffer fra marken. Vandhullet er ikke medtaget i listen over tålegrænser.

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Da Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1, 2 og 3 natur overholdes og endvidere ligger langt under grænseværdierne, vurderes ammoniakdepositionen til kategori 1, 2 og 3 naturområderne ikke at kunne påvirke områderne væsentligt negativt. I forhold til vandhullet mod nordøst, vurderes merdepositionen på 2,5 kg N/ha/år ikke at kunne påvirke vandhullet væsentligt negativt. Vandhullet vurderes ikke at være en lobeliesø.

⁵ http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taaalegraenser.pdf

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)

Biologiske mangfoldighed/biodiversitet generelt

Som vi læser Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, så er det den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, der skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dets undergrund.

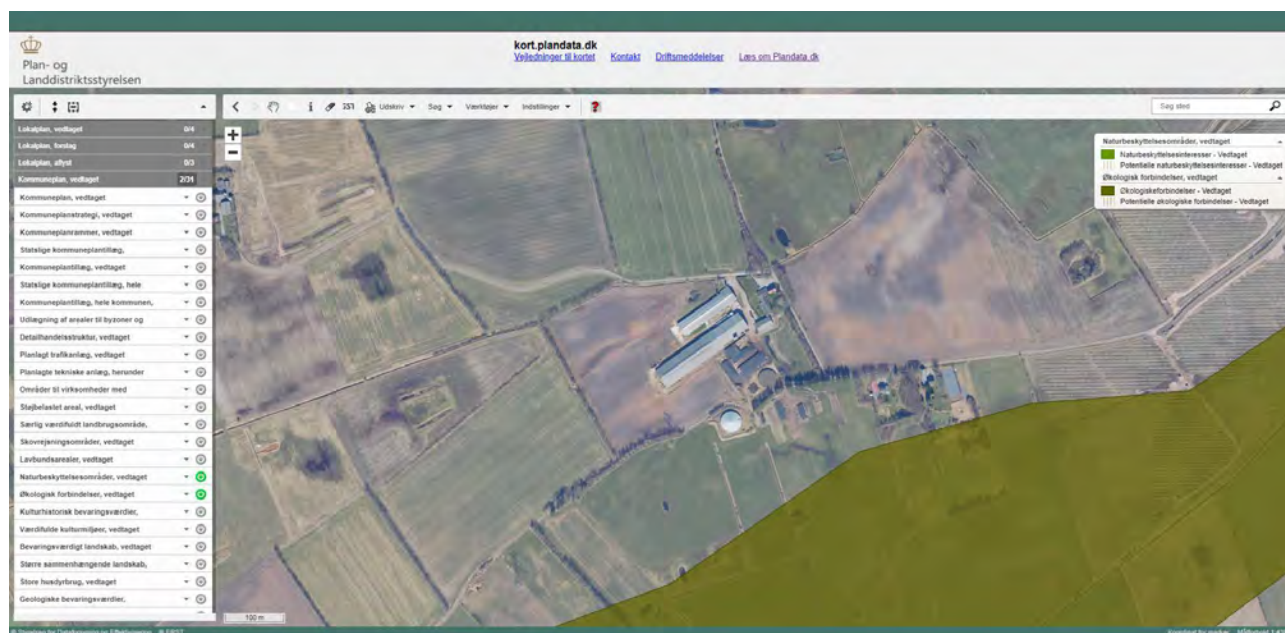
FN definerer biodiversitet som: "Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismerne indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer." Med andre ord er biodiversitet alt liv på jordkloden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

Et traditionelt husdyrbrug, vil kunne påvirke biodiversiteten med ammoniak, der udledes gennem luften, udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder.

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående afsnit. I et efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Der nedlægges ikke naturområder eller fjernes beplantning. De arealer, der inddrages ny ensilageplads, nye beholdere og ny malkestald mv. samt forøgelsen af kalvepladsen har tidligere været anvendt til intensivt dyrket mark eller diverse opbevaring, og kan derfor ikke have været leve-, yngle- eller opholdssteder for bilag IV-arter.

Husdyrbruget ligger umiddelbart nord for et område, der er udpeget til økologiske forbindelse. Det nærmeste område med økologisk forbindelse fremgår af nedenstående kortudsnit. Nærmeste potentielle økologiske forbindelse samt nærmeste udpegede område med naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser ligger længere væk fra husdyrbruget.

Figur 6: Udpegninger af økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fra Plandata.dk

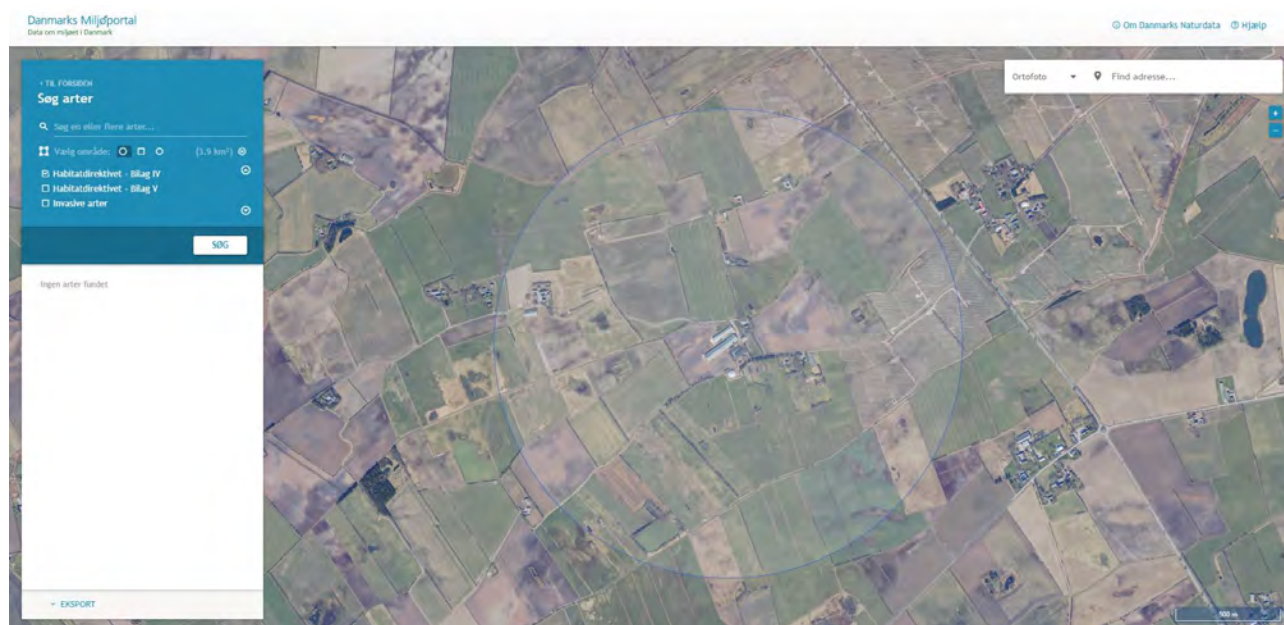
Bilag IV-arter

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁶ fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁷. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Pipistrelflagermus	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
Stor vandsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>

Tabel 11: Liste over potentielle bilag IV-arter i området

Figur 7: Kort over bilag IV registreringer mv. fra Danmarks Miljøportal, Naturdata

Ifølge Naturdata på Danmarks Miljøportal er der ikke registreret fund af bilag IV-arter inden for 1.000 m fra husdyrbruget.

De potentielle bilag IV-arter, der kan forekomme i området, er som beskrevet i tabel 11 to flagermusarter, markfirben og en paddeart.

De arealer, der inddrages til nyt byggeri har hidtil været benyttet til markdrift, eller har allerede været gennemgravet i forbindelse med tidligere (udvidelsen af kalvepladsen).

⁶ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁷ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/Sr50.pdf>

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskjul og overvintringssteder for flagermus.

Flere af områdets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for padder.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Der er ingen sådanne områder i umiddelbar nærhed af husdyrbruget.

Samlet vurdering

Ud fra den betragtning at en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af almindelige § 3 naturområder, vurderes det, at en maksimal merdepositionen på 0,1-0,6 kg N/ha/år til de nærmeste kategori 3 arealer ikke vil kunne udgøre en negativ påvirkning af naturområderne som yngle- og levesteder. Ammoniak er så vidt vides ikke direkte skadelig for bilag IV-arter eller for andre arter. De umiddelbart største trussel vil være tilgroning af arealer. I forhold til vandhullet, der modtager 2,5 kg N/ha/år i merdeposition, vurderes merdepositionen af ammoniak ikke at kunne bevirke en væsentlig tilstandsændring af vandhullet.

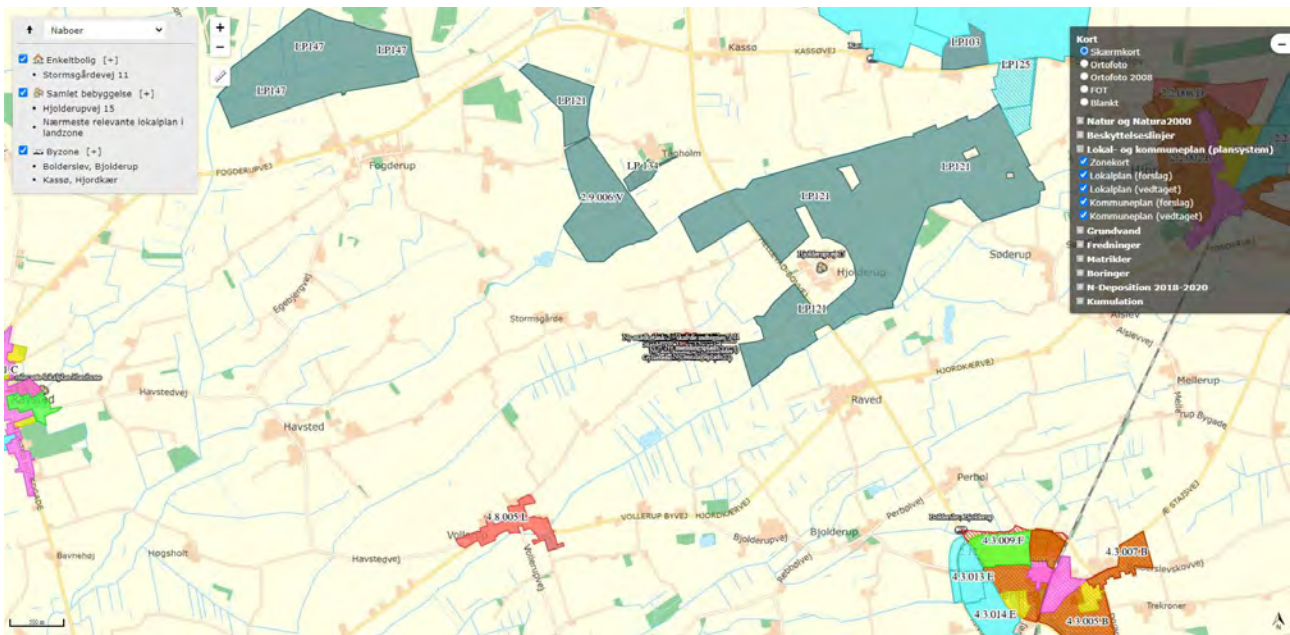
Pga. afstanden til potentielle yngle- og levesteder, samt da der ikke fjernes beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder, vurderes det derfor, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt.

Når de generelle udbringningsregler for husdyrgødning, samt anvendelse af bekæmpelsesmidler overholdes, vurderes der ikke at kunne ske væsentlig påvirkning af biodiversiteten ved markdriften.

3.7 Lugtmission (B6, B4, E1b)

Nærmeste lugtberegningsspunkter er udpeget i skema 215012 i Husdyrgodkendelse.dk, se figur 8.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til enkelt nabobeboelse, samlet bebyggelse ved Hjølderup, lokalplanlagt område ved Ravsted eller byzone- og sommerhusområde, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 100 m fra nærmeste nabo på Stormsgårdevej 11 og 300 m fra de øvrige områder.

Figur 8: Nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzone

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Stormsgårdevej 11	0	NY	166,2	165,1	297,5	Ja
Hjolderupvej 15	0	NY	560,1	560,1	1495,5	Ja
Bolderslev, Bjolderup	0	NY	769,5	731,1	3203,4	Ja
Kasso, Hjorkær	0	NY	769,5	769,5	3240,5	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 637 m

Tabel 12: Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzoner i etape 2

Lugtberegningerne viser, at alle lugtgeneafstande overholdes.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Ud over lugt fra staldene, kan der være lugt fra ensilage og fra gyllebeholdere. Kasserede ensilagerester skræbes jævnlige af pladserne og køres i markstak eller på møddingsplads. Fra gyllebeholderne kan der være lugtafgivelse i sær i forbindelse med omrøring og pumpning. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker.

Vurdering

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Lugt fra fx gyllebeholdere og ensilage indgår ikke i lugtberegningerne i Husdyrgodkendelse.dk. Da der er/kommer ca. 125 m fra nærmeste ensilageplads og ca. 160 m fra nærmeste gyllebeholder til nærmeste nabobeboelse, vurderes lugt fra disse ikke at kunne være generende for naboen.

På baggrund af ovenstående, samt at alle lugtgeneafstande overholdes, vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko for omgivelserne, samt at husdyrbruget kan udvides/ændres som ansøgt uden at være til gene for naboerne.

3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)

Der forekommer ingen stråling fra husdyrbrug. Der vil være emission af varme fra dyrene og gødningen. Varme fra mælkekølingen vil fremadrettet blive genbrugt til opvarmning af vand samt eventuelt senere opvarmning af stuehuset.

Det er ikke fundet nødvendigt at kvantificere varmeemissionen.

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transportere.

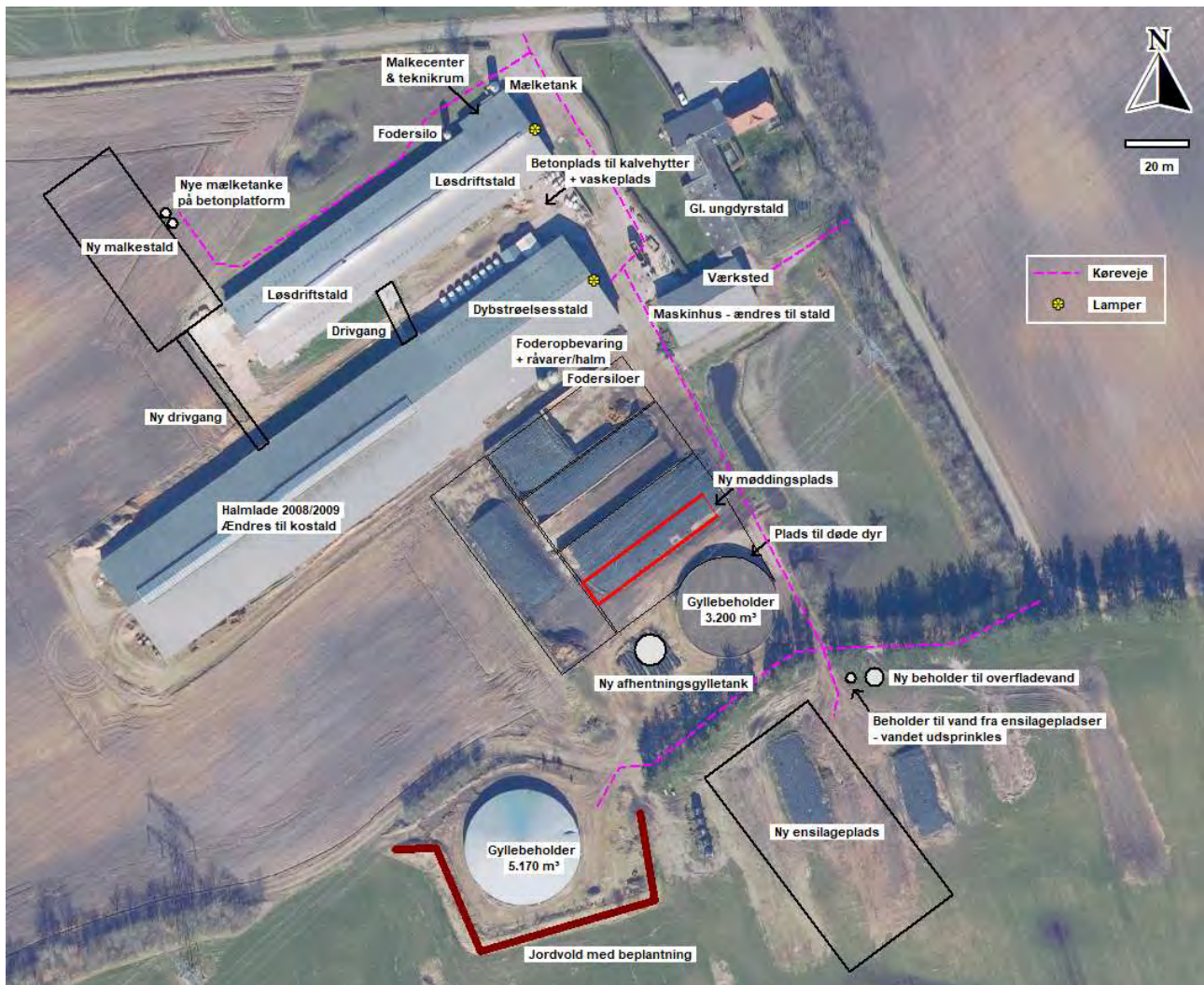
3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

De største støjgener fra husdyrbruget vil være støjgener i forbindelse med stakning af ensilage, fodring, malkning (kompressor og malkeanlæg), gyllepumpning i forbindelse med overpumpning til gyllebeholdere, flytning og udbringning af husdyrgødning, blanding af foder, samt transport af dyr, foder, halm, mælk og gylle mv.

De fleste pumper er støjsvage elektriske pumper. Gyllebeholderne tømmes vha. gyllevogn med indbygget pumpe-system, som er meget lidt støjende.

Foder blandes øst for BBR 11. Malkning foregår både før og efter udvidelsen i tidsrummene ca. 4.30 til 8.00 og ca. 16.30 til 20.00 hver dag. Fodring foregår umiddelbart efter malkning. Foder til et døgn forbrug blandes om formiddagen hver dag.

Støjkluder fremgår af nedenstående figur.

Figur 9: Støjkloder (og udvendig belysning)

Vurdering

Med ca. 125 m fra den nye ensilageplads, ca. 160 m fra nærmeste gyllebeholder og ca. 195 m fra nærmeste stald til nærmeste nabobeboelse på Stormsgårdevej 11 vurderes støj, herunder lavfrekvent støj, at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Det forslås, at der fastsættes vilkår for støj i overensstemmelse med Miljøstyrelsens støjvejledninger.

Vurdering af støj i forhold til transporter er beskrevet under punkt 3.8.2 og 3.8.6.

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Kilder til rystelser og vibrationer fra husdyrbruget kan fx være gyllepumper, traktorer (specielt ved stakning af ensilage), malkeanlæg samt andre maskiner. Der kommer nyt malkecenter og ny ensilageplads på husdyrbruget.

Der ligger ingen nabobeboelser i direkte tilknytning til overkørslerne fra Stormsgårdevej og Vollerupmarkvej til husdyrbruget, dog ligger stuehuset på Stormsgårdevej 11 ca. 75 m vest for T-krydset mellem Stormsgårdevej og Vollerupmarkvej, der benyttes ved indkørsel til ensilagepladser og gyllebeholdere.

Vurdering

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klods op ad anlæggene. De eneste rystelser, der eventuelt vil kunne opleves af omgivelserne uden for selve husdyrbrugets areal, vil være, hvis nabobeboelser ligger meget tæt på overkørsler til husdyrbruget, hvor der foregår trafik af gyllevogne, transporter af foder og dyr mv.

Med ca. 125 m fra den nye ensilageplads til nærmeste nabobeboelse på Stormsgårdevej 11 vurderes rystelser og vibrationer at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne.

Vurdering af rystelser i forhold til transporter er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.3 Støv (B7, E1b)

Støv vil primært forekomme i forbindelse med indkørsel af foder og halm, flytning og udbringning af gylle og dybstrøelse samt markarbejde i tørre perioder, hvor jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejjet/skrabet vejarealer efter kørsel, når der er behov for det. Kørearealerne rundt om bygninger og anlæg er en blanding af grusarealer og betonbefæstede arealer, hvilket reducerer støvgenerne i forhold til jordveje.

Ensilage lægges på ensilagepladserne og overdækkes med plast og fiberdug. Foder tippes i foderladen og blæses ind i fodersiloerne.

Vurdering

Med ca. 125 m fra nærmeste køreareal (den nye ensilageplads) til nærmeste nabobeboelse, og når der rengøres veje ved behov, vurderes støv at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne.

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)

Placering af udvendig belysning fremgår af figur 9. Der er opsat et lysstofrør på østgavlen af Kostald 2001 + 2005 og BBR 11. Begge tændes og slukkes manuelt

Se punkt 3.9.5 med hensyn til styringen af lyskilderne.

I forbindelse med transporter af mælk, dyr, foder, stakning af afgrøder på ensilagepladser og kørsel med husdyrgødning vil der holde/køre lastbiler og traktorer med lys på ved mælketanke, stalde, foderladen, ensilagepladserne og gyllebeholderne.

Vurdering

Med placeringen af den udvendige belysning, afstanden til veje og afstanden til naboejendomme, vurderes lys ikke at kunne medføre gener for naboer eller vejtrafik.

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)

Fluelarver bekæmpes ved hyppig udmugning kalve. Ved behov vandes strøelse med Neporex eller tilsvarende godkendt udvandingmiddel. Generelt er der ikke problemer med store forekomster af fluer.

Rotter bekæmpes via den kommunale rottebekæmpelsesordning. Desuden er der en del katte på husdyrbruget.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og protozoer dermed begrænses mest muligt.

3.8.6 Transporter (B7, E1b)

Transporter til og fra husdyrbruget sker ad tre overkørsler til/fra Vollerupmarkvej og de to overkørsler til/fra Stormsgårdevej. Langt de fleste transporter sker ad overkørslerne til/fra Vollerupmarkvej (al ensilage og det meste af husdyrgødningen).

Tunge transporter til og fra husdyrbruget sker primært i dagtimerne (7-17). Dog vil der i forbindelse med udbringning af gylle og indkørsel af græs og majs køres uden for dette tidsrum for at få færrest muligt kørselsdage. Endvidere bestemmer Arla selv tidspunktet for afhentning af mælk, hvorfor afhentning af mælk også kan ske i nattetimerne.

Herudover er der kørsel med personbiler (medarbejdere, dyrlæge, kontrollanter mv.). Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være ca. 4 gange dagligt.

Tunge transporter (en transport ind og ud betragtes som en samlet kørsel)	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år
Afhentning af mælk (lastbil)	ca. 183	ca. 183
Afhentning af slagtedyr (lastbil)	ca. 12-24	ca. 12-24
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 40	ca. 60
Afhentning af kalve (lastbil, kapacitet til ca. 20 stk.)	ca. 26	ca. 26
Indkørsel af kraftfoder mv. (lastbil, kapacitet til ca. 36 ton)	ca. 48	ca. 96
Diverse sækkevarer (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Indkørsel af græs og majs (traktor og vogn, kapacitet ca. 18-20 ton)	ca. 300	ca. 600
Indkørsel af halm (traktor og vogn, kapacitet ca. 11 ton)	ca. 40	ca. 60
Udkørsel af gylle (traktor og gyllevogn/nedfælder, kapacitet til ca. 25 ton)	ca. 270	ca. 335
Kørsel med dybstrøelse til markstak/udbringning (traktor og vogn, kapacitet til ca. 15-20 ton)	ca. 49	ca. 80
Flytning af gylle (traktor og gyllevogn med kapacitet til ca. 25 ton eller lastbil med kapacitet til 40 ton)	ca. 120	ca. 218
Dieselolie (lastbil)	ca. 13	ca. 13
Afhentning af erhvervsaffald / egen kørsel med erhvervsaffald	ca. 4	ca. 8
Dagrenovationsordning (lastbil)	ca. 26	ca. 26
I alt	maks. 1.155	maks. 1.741

Tabel 13: Skønnede antal transporter i nudrift og ansøgt drift

Ud over de angivne transporter er der transporter med markmaskiner.

Kørsel med græs sker af 4 til 5 omgange i perioden ca. 20. maj til 1. november. Kørsel med majs sker koncentreret over ca. 2-4 dage normalt midt i september/oktober måned.

Såfremt alt husdyrgødning skal leveres til biogasanlæg, så vil antallet af transporter stige med ca. 220 transporter. Alt husdyrgødning vil blive afhentet af biogasanlægget i tankbiler og lastbiler med containere til dybstrøelse og der vil blive kørt det afgassede biomasse retur, der kan være i gyllebeholderne, mens resten af den afgassede biomasse vil blive leveret direkte i andre tanke. Der vil således komme nye transporter til/fra biogasanlægget med tankbiler og lastbiler med containere, til gengæld forsvinder de nuværende flytninger af gylle ed lastbil samt udkørslerne af dybstrøelse fra husdyrbruget.

Transporter af gylle og dybstrøelse er beregnet ud fra normaltalsproduktion af gylle.

Vurdering

En forøgelse af antal transporter fra ca. 1.155 i nudrift til ca. 1.741 eller ca. 1.960 (med levering af husdyrgødning til biogasanlæg) i ansøgt drift fra husdyrproduktionen vurderes at være en naturlig forøgelse af antallet af transporter med den ansøgte udvidelse.

Som nævnt sker alle transporter til offentlig vej ad overkørslerne til/fra Stormsgårdevej. Der er ingen nabobeboelser i umiddelbar nærhed af overkørslerne (nærmeste naboejendom ligger 80 m fra T-krydset Stormsgårdevej/Vollerupmarkvej). Transporterne vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på vejene med hensyn til støj, vibrationer, rystelser mv. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transporter.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne. I forhold til husdyrbrug er der jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel. Med husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naboer, vurderes det ikke relevant at begrænse husdyrbrugets transporter.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

3.9.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr placeres på betonspalter og overdækket med presenning eller kadaverkap på det befæstede areal ved den nordøstligste side af gyllebeholderen på 3.200 m³. Pladsen er således afskærmet for omgivelserne af gyllebeholderen og beplantning på husdyrbruget. Når der er registreret et dødt dyr, tilmeldes det til afhentning via app på mobiltelefonen. Daka afhenter efterfølgende hverdag.

Vurdering

Pga. pladsens placering kan ingen naboer eller forbipasserende bliver generet i forbindelse med opbevaring og afhentning af døde dyr.

3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder, end der er behov for, husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender som brændbart affald.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder. Der sker ingen ændringer i affaldstyper og mængder med det ansøgte.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder
Olief- og kemikalieaffald:				
Spildolie	I værksted	Avista Oil	Avista Oil	ca. 150 l
Spraydåser	I værksted	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 50 stk.
Medicinrester	I køleskab i kostalden fra 2001	Transporterer selv eller dyrlæge	Genbrugsplads eller dyrlæge	Normalt intet
Kanyler	I kanyleboks i kostalden fra 2001	Transporterer selv eller dyrlæge	Genbrugsplads eller dyrlæge	ca. 1 kanyleboks
Fast affald:				
Lysstofrør/LED-rør	Værksted	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 2 stk.
Overdækningsplast og andet plast	I vippecontainer (står mellem de eksisterende ensilagepladser og BBR 11)	Sejr & Sønnichsen	Kendes ikke	ca. 10 ton
Glas				
Metalaffald	Ved værksted	Skrøthandler	Kendes ikke	0-1 ton
Pap, papir	Samles i værkstedet	Transporterer selv	Genbrugsplads	ca. 100 kg
Restaffald	I container ved kostalden fra 2001	Sejr & Sønnichsen	Sønderborg Kraftvarmeværk I/S?	800 l hver 2. uge
Madaffald og mad- og drikkekartoner	Meget begrænsede mængder	Kommes i dagrenovationens genbrugsfraktioner	-	maks. 50 kg
Tekstilaffald	Samles i sæk	Transporterer selv	Genbrugsplads	Maks. 1 sæk

Tabel 14: Affaldshåndtering og mængder

Der køres til Arwos Genbrugsplads Kobre eller Aabenraa. Maskiner serviceres på eksternt værksted, hvorfor der ikke er affald i form af olie- brændstoffiltre, blyakkumulatorer mv. Der er ingen rester af bekæmpelsesmidler, idet det er en maskinstation, der står for sprøjtningen. Der er normalt heller ingen medicinrester, idet der behandles med afmålte doseringer.

Eventuelle mindre fraktioner af rent genbrugeligt papir og plast kommer i dagrenovationens genbrugsfraktioner.

Døde dyr er beskrevet under punkt 3.9.1.

Der sker ingen genvinding af affald på husdyrbruget.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget sorterer, opbevarer og bortskaffer affald miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativer. Det vurderes endvidere, at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Der opbevares ingen bekæmpelsesmidler på husdyrbruget.

På husdyrbruget er der en enkelt dieselolietank fra 2004 på 2.500 l. Olietanken er opstillet i den østlige ende af maskinhuset. Der er fast gulv og intet gulv afløb i bygningen. Pistolen til dieselolietanken er med automatisk stop ved fuld brændstofftank. Olietanken har overfyldningsalarm. I værkstedet opbevares endvidere tromler med motorolie og hydraulikolie til efterfyldning samt en mindre mængde spildolie. Olieråvarer står på fast støbt gulv uden afløb. Det maksimale oplag er på 600 l. Spildolie opbevares i en tromle på en spildbakke.

Rengøringsmidler til malkestald og mælketank står i teknikrummet stalden fra 2001. Det maksimale oplag af vaskemidler er på ca. 400 l.

Vurdering

Med den beskrevne opbevaring af olie og kemikalier på husdyrbruget vurderes det, at der ikke er risiko for, at der under normale forhold kan ske udslip af sådanne stoffer. Husdyrbruget har en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvordan uheld med olie og kemikalier skal håndteres.

3.9.4 Råvarer (B7)

Foder til kvæg består af ca. 60 % hjemmeavlet grovfoder, hovedsageligt majs og græs og derudover indkøbt foder. Foderplanen afstemmes med en mineralblanding for at tilgodese kreaturerne behov for næringsstoffer.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalv, kvie, malkende ko, goldko, slagtekalv og slagteko). For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Optimeringen af foderplanen sker bl.a. på protein, så overforsyning såvel som underforsyning undgås. Overforsyning med protein medfører en belastning på miljøet, men det overbelastet også koen.

Mælkeproducenter er interesseret i, at ovenstående er i orden, da ubalance i foderets sammensætning betyder forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Ensilage opbevares på ensilagepladserne og soja, kraftfoder, rapskager, korn, vitaminer og mineraler opbevares i fritstående siloer samt siloer i foderladen. Kun hvis ikke alt ensilagen kan være på ensilagepladserne, vil der blive opbevaret ensilage i markstak.

Vandforbruget er beskrevet i punkt 3.9.6.

Vurdering

Der er ikke mulighed for at anvende fodringsteknikker som virkemiddel til at reducere ammoniakemissionen, idet fodringsteknikkerne ikke længere fremgår af Miljøstyrelsens Teknologiliste. I de nye godkendelser til en bestemt størrelse produktionsareal, er der således ikke på nuværende tidspunkt en målbar effekt af fodrings tiltag. Der bør derfor ikke stilles vilkår om dokumentation af foderplaner og lignende.

Husdyrbruget vil dog også fremadrettet udarbejde og følge foderplaner.

3.9.5 Energiforbrug (B8, F1c)

På husdyrbruget anvendes der primært elektricitet til malkning, nedkøling af mælk, pumpning af gylle og vand, belysning, skrabe anlæg, ventilation og øvrige elektriske maskiner.

På nuværende tidspunkt genvindes ikke varme fra mælkekølingen. Der forventes investeret i et anlæg meget snart, der skal benyttes til forvarmning af vaskevand. I forbindelse med etableringen af den nye malkestald forventes også etableret varmegenvinding. Det vil til den tid blive undersøgt, om genvundet varme skal benyttes til rumopvarmning også, eventuelt også af stuehuset.

Stalde, lade og maskinhuset er uopvarmede. Stuehuset opvarmes pt. vha. et Stokerfyr og træpiller.

Der er frekvensstyrede vakuum- og mælkepumper i forbindelse med malkeanlægget. Som tidligere beskrevet er der lodrette ventilatorer i nogle af staldene, der primært benyttes om sommeren. Der kommer tilsvarende ventilatorer i BBR 12 i forbindelse med ændringen til stald. Ventilationen tændes og slukkes manuelt.

Der benyttes diesel til traktorer mv.

Der er etableret LED-belysning i Kostald 2001 + 2005 og tilhørende malkestald og endvidere er den udvendige belysning med LED-rør. Natbelysning i staldene er styret, mens den øvrige belysning tændes og slukkes manuelt.

I forbindelse med ændringen af halmladen til stald vil der blive opsat LED-rør. Øvrig belysning, der udskiftes, vil så vidt muligt blive udskiftet med LED-belysning.

Der føres ikke løbende journal over energiforbruget. Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Forbrug i ansøgt drift er skønnet ud fra forbruget i 2022.

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt drift
El	ca. 220.000 kWh*	ca. 440.000 kWh*
Dieselolie	ca. 30.000 l	ca. 50.000 l
Træpiller (stuehus)	ca. 10-12 ton	ca. 10-12 ton

Tabel 15: Energiforbrug

* Energiforbruget er opgjort eksklusiv forbrug til vanding, idet forbruget varierer meget fra år til år. Pt. ligger elforbruget pr. måned mellem 17-19.000 kWh pr. måned.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 er elforbruget på ca. 670 kWh pr. årsko (malkning i malkestald) dog med mulighed for store variationer. Normtalsberegning kommer således frem til ca. 469.000 kWh ved 700 køer, mens det forventede elforbrug er skønnet til ca. 440.000 kWh.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi. Det skønnede energiforbrug ligger tæt på normen. Med fremadrettet genvinding af varme fra mælkekøling, frekvensstyrede vakuumpumper i forbindelse med malkeanlæg og delvis LED-belysning vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi.

3.9.6 Vandressourcen og vandforbrug (B8)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for områder med drikkevandsinteresser (almindelige, ikke særlige) men uden for indvindingsoplande, område med indsatsplaner eller aftalearealer for grundvandsbeskyttelse samt følsomme indvindingsområder.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af malkeanlæg, sanitære forhold samt forbrug i beboelsen. Husdyrbruget modtager drikkevand fra Ravsted Vandværk.

Forbrug i ansøgt drift er skønnet ud fra forbruget i 2022.

Type	Forbrug i nudrift	Forbrug i ansøgt drift
Drikkevand, vaskevand mv. i stalde	ca. 12.856 m ³	ca. 25.856 m ³
Vand til vask af markmaskiner og kalvehytter	ca. 24 m ³	ca. 24 m ³
Forbrug i stuehuset	ca. 120 m ³	ca. 120 m ³
I alt	ca. 13.000 m ³	ca. 26.000 m ³

Tabel 16: Vandforbrug

Af vandbesparende foranstaltninger er der drikkekar til køerne, og der benyttes højtryksrensere til vask af maskiner og kalvehytter.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af SEGES er vandforbruget pr. ko af stor race på ca. 33 m³ og pr. opdræt på ca. 5,7 m³. Med forventet maks. 450 årskøer med opdræt eller 700 årskøer samt helt små kalve og kælvkvier bliver det maks. 23.100 m³. I det skønnede vandforbrug i ansøgt drift er der indregnet stigende ydelse, der vil medføre større drikkevandsforbrug.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Vurdering

Som beskrevet svarer vandforbruget på husdyrbruget omtrent til den beregnede mængde jf. normtalsberegningerne. Umiddelbart vurderes det, at husdyrbrugets vandforbrug ikke er højere end nødvendigt.

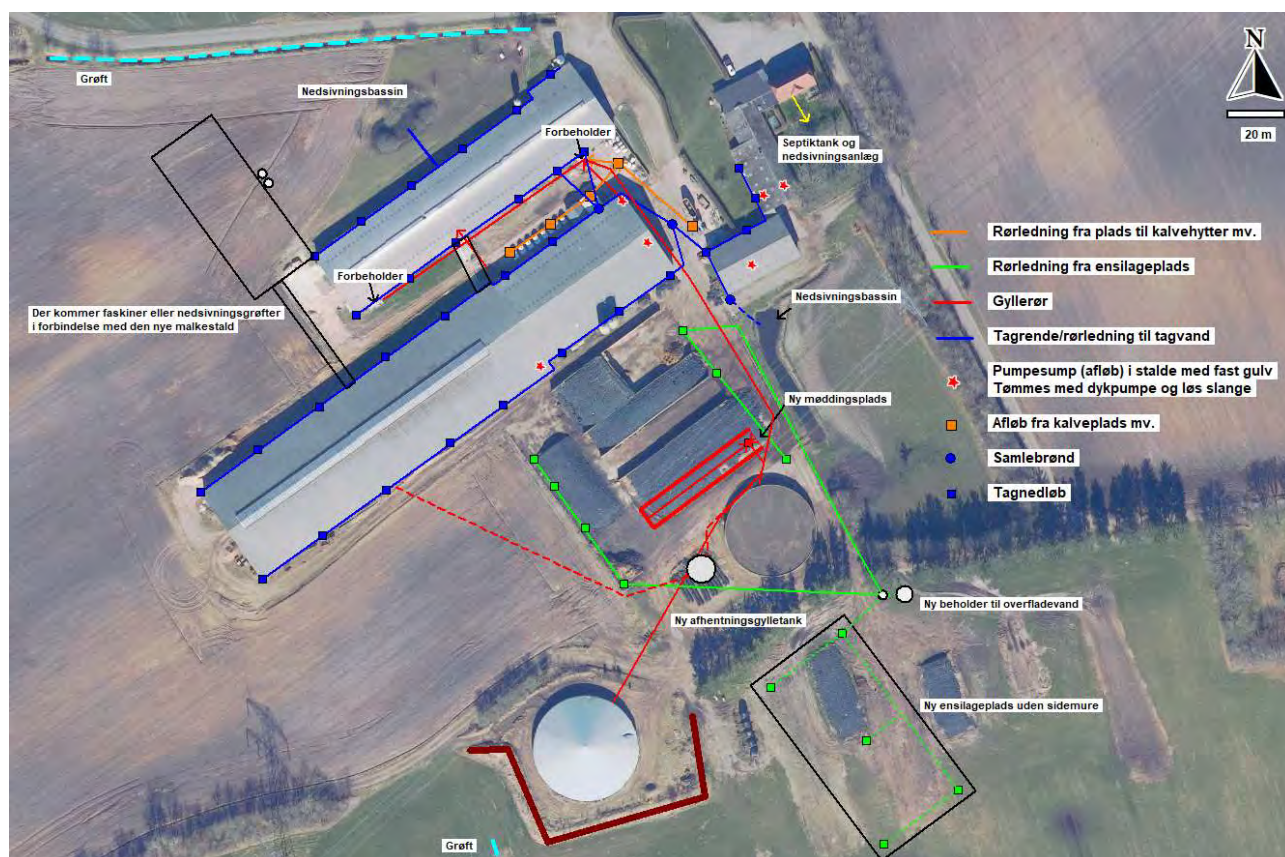
Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug. I stedet kan der stilles vilkår om, at vandforbruget skal opgøres årligt og fremvises ved tilsyn. Eventuelt kan der stilles vilkår om, at kommunen kan forlange drikkevandssystemet gennemgået af en fagperson, hvis der sker stigninger i vandforbruget, der ikke kan forklares med fx et øget antal dyr på husdyrbruget.

Stalde, gyllebeholdere, omrøretanke, kanaler, gyllerør, ensilagepladser og møddingsplads mv. er og bliver etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

3.9.7 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen, se bilag 2 samt figur 10 herunder.

Sanitært spildevand fra stuehuset ledes til septiktank og videre til nedsvivningsanlæg. I forbindelse med den nye malkestald etableres folkerum mv. samt bad og wc. Der vil enten blive etableret en opsamlingsbeholder til sanitært spildevand eller ansøgt om spildevandsrensning med efterfølgende nedsvivningsanlæg.

Figur 10: Ledningsplan

Der anvendes udelukkende godkendte sæbemidler ved vask. Der er redegjort for mængder af spildevand og overfladevand til gyllebeholdere under punkt 3.1.2.

Der er ikke kendskab til, at husdyrbruget skulle ligge inden for et område, hvor det ikke er lykkedes at opfylde miljøkvalitetsnormer fastsat i EU-lovgivning. Husdyrbruget afleder som angivet på ledningsplanen overfladevand fra tag- og kørearealer til nedsvivningsbassin/grøft nord for staldene og øst for de eksisterende ensilagepladser. Tagvand fra den nye malkestald forventes koblet til faskiner eller nedsvivningsgrøfter langs bygningens sider.

Som beskrevet udledes der ikke overfladevand eller andet vand direkte til vandløb. De nærliggende grøfter mod syd er forbundet med Søderup Å, der løber ud i Slogs Å, Grøn Å og til sidst Vidå og Vadehavet.

Af MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027⁸ at Søderup Å er registreret som havende en samlet dårlig økologisk tilstand. Målsætningen er at vandløbet skal have en god økologisk tilstand.

Vurdering

⁸ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3basis2019>

Da der fortsat afledes tagvand til nedsivning vurderes det, at nærliggende vandløb ikke vil kunne blive negativt påvirket af den ansøgte udvidelse. Den etablerede jordvold langs den store gyllebeholders vestlige, sydlige og østlige del medvirker til at forhindre, at der kan ske direkte udledning til vandløb i forbindelse med overløb af gylle eller lignende uheld.

3.10 Klima (F4, F5f)

Mælkeproduktionen bidrager til udledning af klimagasser som metan, lattergas og CO₂. Det er især dyrenes omsætning af foder der bidrager til metanudskillelsen, og staldgødningen der bidrager til lattergas- og metanudskillelsen, mens CO₂-udskillelsen stammer fra strøm- og dieselforbruget.

Husdyrbruget leverer mælk til Arla Foods og bliver derfor tilskyndet til at arbejde på at reducere husdyrbrugets CO₂-aftryk. Det er Arlas Foods overordnede mål at reducere CO₂-udledningen med 30 procent inden 2030 og blive CO₂ neutral i 2050. Arla har lavet en ordning, så landmænd, der indrapporterer data via Arlas klimatjekværktøj, modtager et ekstra beløb pr. leveret liter mælk. De områder, der måles med klimatjekket er antal dyr, fodersammensætning, produktion af afgrøder, anvendelse af gødning, håndtering af husdyrgødning, anlæg på gårdens område, forbrug af elektricitet, brændstof og vedvarende energi.

Med den nuværende udvikling falder CO₂-udledningen i gennemsnit med ca. 1 % om året for malkekvægsbesætninger. Det er Arla Foods mål, at andelshaverne skal øge reduktionen til ca. 3 % om året.

Arla er endvidere i gang med at se på muligheden for at mindske udledningen af metan. Arla har sammen med Aarhus Universitets Center for Cirkulær Bioøkonomi oprettet et professorat og et 5-årigt projekt, der skal undersøge muligheden for at reducere klima- og miljøpåvirkningen fra mælkeproduktionen ved i langt højere grad at udnytte lokalt producerede biomasser og at se på nye måder at sammensætte foderblandingerne.

Jo mere af husdyrgødningen der køres til biogasanlæg til afgang, des færre klimagasser udleder husdyrbruget i forhold til et tilsvarende husdyrbrug, der ikke leverer husdyrgødning til afgang i biogasanlæg. Pt leveres der begrænsede mængder dybstrøelse til biogasanlæg.

I forhold til klimaændringer er det især et ændret nedbørsmønster, der kan tænkes at påvirke husdyrbruget, da husdyrbruget ligger et godt stykke fra havet, og derfor ikke vil være direkte påvirket af f.eks. havspejlsstigninger. Over de seneste 8 år har nedbøren svinget med et gennemsnit på 944 mm om året for Aabenraa Kommune. Da husdyrbruget ligger ca. 28 m over havoverfladen, vil stigende havvandstigninger ikke kunne påvirke husdyrbruget i dets forventede levetid.

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstandsstigning fra vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

Nedbør

Af figur 11 herunder fremgår, at der ikke umiddelbart er bygninger, der vil blive påvirket ved værst tænkelige nedbørsmængde.

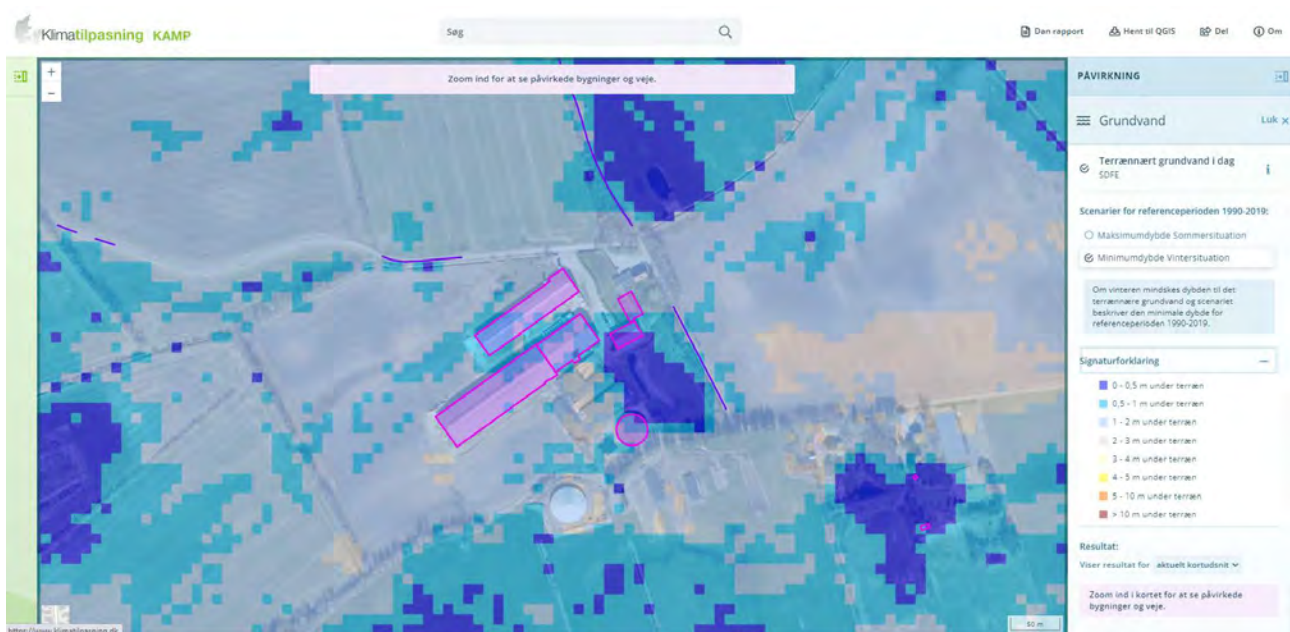
Der har således heller ikke tidligere været problemer med oversvømmelser på husdyrbruget eller forurening som følge af store nedbørsmængder.

Figur 11: Områder der kan blive påvirket af nedbør. Kilde: kamp.miljoeportal.dk

Grundvand

Af figur 12 fremgår det, at grundvandet omkring ejendommen står forholdsvis højt, med en højde på ca. 0,5-3 meter under terrænet i vintersæsonen. Dette kan have betydning i forbindelse med tømninger af gyllebeholdere, hvorfor bundtømning af gyllebeholderne kun sker, når der ikke er risiko for at grundvandet står så højt, at det kan presse gyllebeholderens bund op og medføre utætheder i gyllebeholderen. Gyllebeholderen på 3.200 m³ er gravet ca. 1 m ned i forhold til terrænet, mens gyllebeholderen på 5.170 m³ er etableret mere eller mindre oven på det naturlige terræn med jord lagt op i en højde på ca. 2,5 m omkring gyllebeholderen, så ca. 2,5 m er over den omgivende jordoverflade. Begge gyllebeholdere er etableret uden omfangsdræn men med inspektions/pejlebrønde, så grundvandsniveauet kan tjekkes forud for bundtømning.

Figur 12: Grundvandshøjde omkring husdyrbruget om vinteren. Kilde: kamp.miljoeportal.dk

Vandløb og hav

Husdyrbruget ligger ikke i et område, der påvirkes af oversvømmelser fra vandløb eller hav.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget gennem deltagelse i Arlas Klimatjek får et redskab, som gør det mere synligt, hvor der kan sættes ind i forhold til at forbedre husdyrbrugets CO₂-udledning. CO₂-udledningen forventes derfor at falde i de kommende år.

Pga. husdyrbrugets beliggenhed ca. 28 m over havets overflade og med ca. 12 km til kysten, vurderes husdyrbruget ikke at kunne opleve negative konsekvenser pga. klimaændringer i de kommende mange år. Dog skal der være skærpet opmærksomhed ved tømning af gyllebeholdere, så der ikke sker skader ved høj grundvandsstand.

Fortsat teltoverdækning af gyllebeholderen på 5.170 m³ bevirker, at der skal køres mindre overfladevand ud, hvilket er hensigtsmæssigt i forhold til at spare brændstof. Teltoverdækning af gyllebeholderen på 3.200 m³ vurderes ikke hensigtsmæssigt, da beholderen er fra 2003 og derfor allerede er 20 år gammel. Teltoverdækning bør som udgangspunkt kun etableres på gyllebeholdere, der har minimum 20 års forventet restlevetid.

3.11 Forslag til egenkontrol (B7)

Det antages, at der fortsat stilles vilkår om teltoverdækning af gyllebeholderen på 5.170 m³ i overensstemmelse med Teknologilistens standardvilkår⁹.

3.12 BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og opbevaringsanlæg.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for ammoniak overholdes. BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

BAT-beregningen fremgår af efterfølgende tabeller.

⁹ <https://mst.dk/erhverv/landbrug/miljoeteknologi-og-bat/teknologilisten/gaa-til-teknologilisten/gylleopbevaring/vilkaarsforslag-fast-overdaekning-af-gyllebeholder-med-telt/>

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	6512	659	7171
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	6512	659	7171
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 17: Samlet BAT-beregning (etape 2)

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde 				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kostald 2001 + 2005	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kostald 2001 + 2005	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Gl. ungdyrstald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Maskinhus - indrettes til stald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Udvidet kalveplads	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Udvidet kalveplads	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Stald BBR 11 og 12 samlet	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Stald BBR 11 og 12 samlet	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Stald BBR 11 og 12 samlet	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajelefløb ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 18: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning (etape 2)

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.4-3.10. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gulle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i kontoret i Kostald 2001 + 2005 og opdateres løbende, når der er behov.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle, forurenede vand fra ensilagepladser eller fx olie. Gylleudslip vil kunne ske fx i forbindelse med overpumpning, ved brud på gyllebeholder ved påkørsel eller lignende.

Eksisterende stalde, gyllekanaler, omrøretanke og gyllebeholdere mv. er etableret med tætte og stabile bunde og sider, gyllerør er etableret med tætte rør og samlinger og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gylle (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderne er desuden omfattet af 5 og 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende. Det er valgt at kontrollere begge gyllebeholdere hvert 5. år.

Ud fra et højdekort ses det, at terrænet ved gyllebeholderne er forholdsvis plant og der er endvidere etableret en jordvold vest, syd og øst om gyllebeholderen på 5.170 m³, så der ikke kan løbe gylle i nærliggende grøfter. I beredskabsplanen er der en nærmere instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med bl.a. uheld med gylleudslip, olie eller kemikalier.

Vurdering

Skulle der ske udslip af gylle, olie eller andre kemikalier skal der være fokus på, at begrænse omfanget af en potentiel forurening. Det er derfor vigtigt, at beredskabsplanen holdes opdateret, og at der er materialer til rådighed til at suges spild op og etablere opdæmning med, herunder graveredskaber, der kan dose jord op som barriere, så gylle, olie eller kemikalier ikke kan spredes over et større område.

På grund af husdyrbrugets beliggenhed vurderes det, at der ikke er fare for menneskers sundhed eller kulturarven pga. ulykker eller katastrofer på husdyrbruget eller forbundet med husdyrbrugets drift.

3.14 Overvågning (F7)

Der foreslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten ikke vurderes at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi. Køer kan få Coronavirus, men denne type virus smitter ikke til mennesker.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed

blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)

Med godt 16 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5. og i forhold til lugt under punkt 3.7.

I forhold til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparameter og gener som beskrevet herover, ligger det nærmeste erhvervsmæssige dyrehold på husdyrbruget på Stormsgårdevej 34 ca. 900 m vest for husdyrbruget på Stormsgårdevej 15 (husdyrbruget er registret med kødkvægsbesætning og hobbysvinehold med 57 kvier/slagtekalve).

Vurdering

Pga. afstanden til andre husdyrbrug på ca. 900 m, vurderes det, at der i forhold til lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys og skadedyr og transporter mv. ikke kan opstå kumulative virkninger.

Det vurderes, at der ikke er andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke udvidede eller etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

Ansøgningen indsendes for at få en ny miljøgodkendelse til frit at kunne producere på husdyrbrugets produktionsarealer, for at få lov til at inddrage halmlade og maskinhus til stald, udvide produktionsarealet i stalden BBR 11 samt for at kunne etablere en ny malkestald samt en ny ensilageplads.

Såfremt ansøgningen om udvidelsen mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget fortsætter med samme tilladte produktion, som fastsat i afgørelse om produktionstilladelse fra d. 15. januar 2020.

Den generelle udvikling går mod større og større husdyrbrug for at kunne optimere indtjeningen. Husdyrbruget vil således gå glip af en øget omsætning og dermed mulighed for at udvikle husdyrbruget.

Da husdyrbruget ikke er et IE-husdyrbrug og totaldepositionskravene i forhold til kategori 1 og kategori 2 natur overholdes, skal den eksisterende miljøgodkendelse ikke revurderes.

Eftersom udvidelsen sker i eksisterende bygninger, og udvidelsen ikke udløser krav om etablering af yderligere teknologi end staldgulvstyperne, er der ikke vurderet på alternative teknologier eller foretaget beregninger af alternative placeringer. Halmladen og maskinhuset er tidligere blevet godkendt til at måtte ændres til stalde, men godkendelsen hertil er udløbet.

Vurdering

Det vurderes, at ovenstående vurderinger i forhold til alternativer og 0-alternativ er tilstrækkeligt til at leve op til lovgivnings krav til en sådan vurdering.

3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen så skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Stormsgårdevej 15 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i vejledningen, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. I vejledningen står desuden:

”Langt de fleste husdyrbrug vil desuden ligge på landbrugsejendomme. Det vil i sådanne tilfælde sjældent være nødvendigt, at det fremgår eksplicit af afgørelsen, at der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri. De tilfælde, hvor kommunens vurdering vil kunne have selvstændig betydning, vil formentlig alene være, hvor der er tale om så omfattende byggeri, at det får industrilignende karakter, eller tilfælde hvor der er tale om byggeri til brug for små hobbybrug. Der kan dog også være andre husdyrbrug, i praksis navnlig minkfarme, på ejendomme uden landbrugspligt. Det forhold, at kommunen vurderer, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for ejendommens drift som landbrugsejendom, betyder ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes eller tillades. F.eks. vil der kunne være behov for at fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis der er tale om byggeri af industrilignende karakter.”

Vurdering

Det nye byggeri, der godkendes, er en ny malkestald med tilhørende mælketanke, en ny ensilageplads, en ny møddingsplads samt en ny mindre gyllebeholder, hvor biogasanlæg kan afhente gylle fra. Ensilagepladsen skal benyttes til opbevaring af ensilage til fodring af kvæget, malkestalden skal benyttes til malkning af køerne og afhentningsgyllebeholderen er nødvendig for effektiv afhentning af gylle. Byggeriet vurderes derfor at være erhvervsmæssigt nødvendig.

Med en ny miljøgodkendelse til frit at udnytte staldenes produktionsarealer inden for de valgte dyretyper er det nemmere at udnytte det eksisterende staldanlæg optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres, hvilket også må vurderes som en erhvervsmæssig nødvendighed.

4. Oplysninger om konsulenten (E3)

Ansøgningen er udarbejdet af Cand. scient. Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i 19 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd.

5. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrbruget på Stormsgårdevej 15 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt oprette vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

Det vurderes endvidere, at der ikke er samspil mellem emnerne 1) befolkningen og menneskers sundhed, 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter, 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima og 4) materielle goder, kulturarv og landskabet, der kan medføre væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af omgivelserne.

6. Referenceliste (F10)

1. Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019
2. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK 2225 af 27/11/2021
3. <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>
4. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1392 af 04/10/2022
5. http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taale-graenser.pdf
6. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
7. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/rSR50.pdf>
8. <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3basis2019>
9. <https://mst.dk/erhverv/landbrug/miljoeteknologi-og-bat/teknologilisten/gaa-til-teknologilisten/gylleopbevaring/vilkaarsforslag-fast-overdaekning-af-gyllebeholder-med-telt/>

7. Bilag

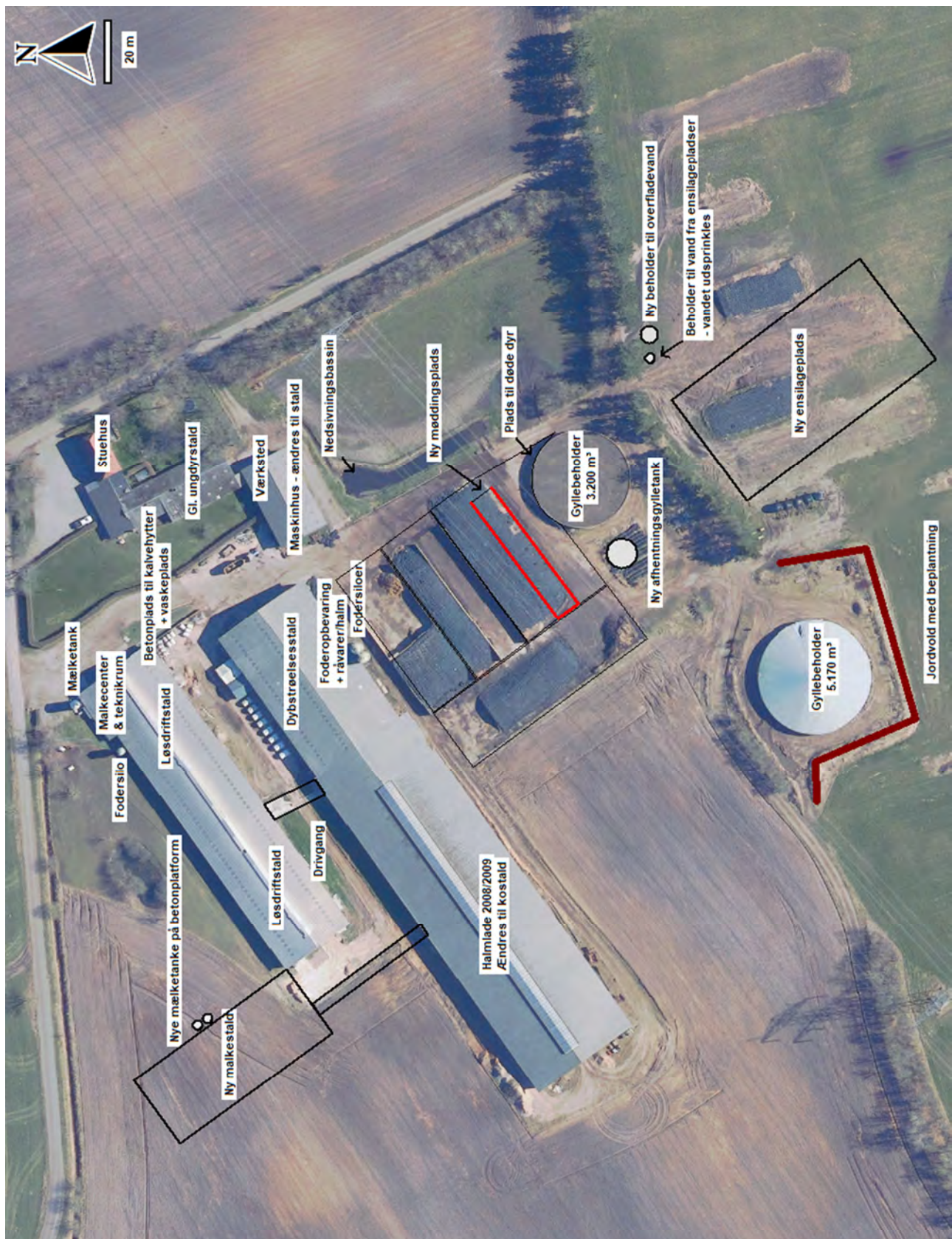
Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Ledningsplan

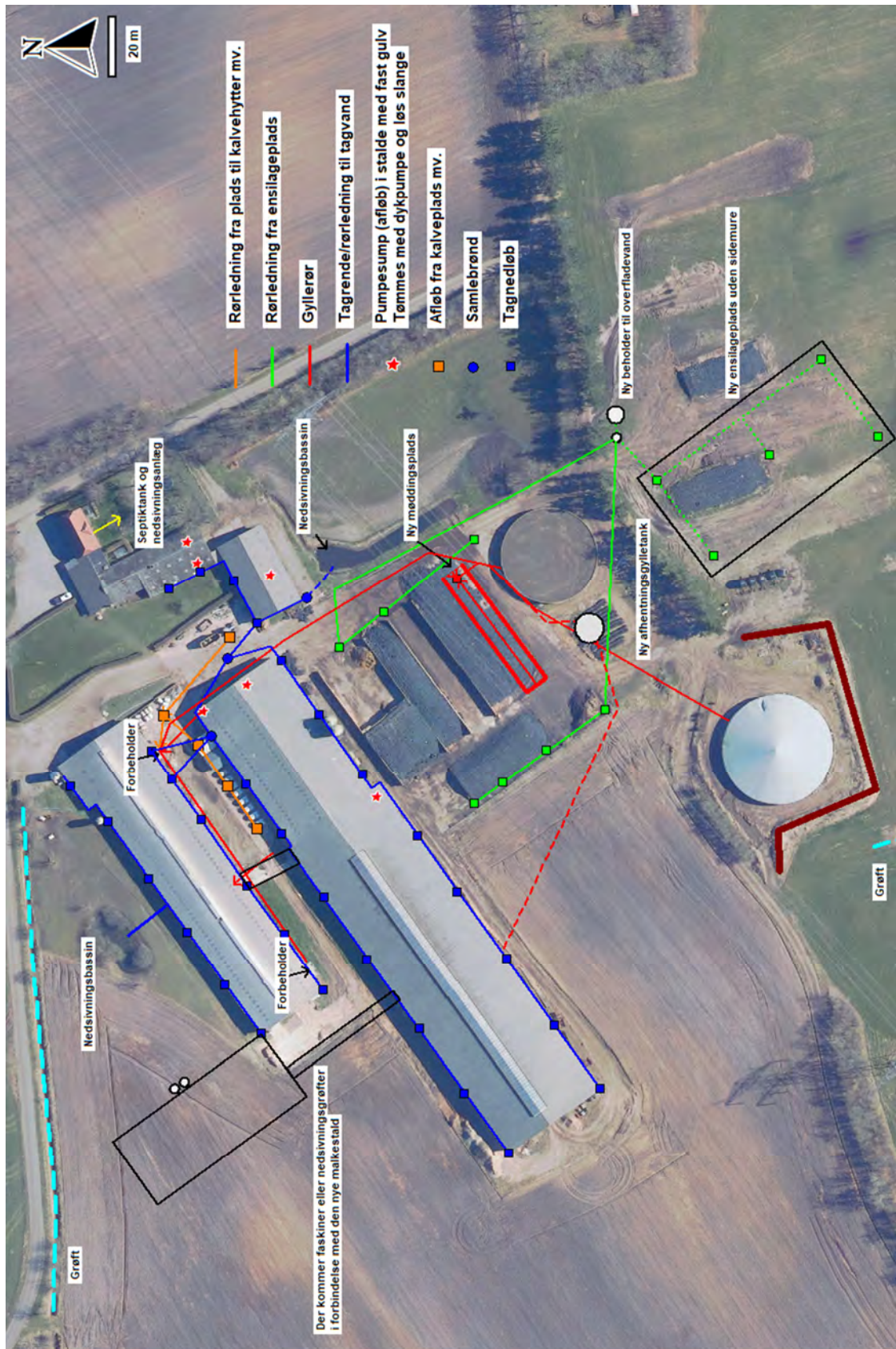
Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer

Bilag 4: BBR kort oversigt

Bilag 1: Oversigtskort over husdyrbruget

Bilag 2: Ledningsplan

Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer

Produktionsareal opgørelse Stormsgårdevej 15,

Mål og dato: 01-11-2023

Kælder 2004 Svingekøen i nedliggende

Dræde fra Svingekøen til sø	5,3 areal
Måskekan	5,8 areal
Dræde uden måskekan	5,8 areal
Længde	32,1 areal
I alt	49,0 m²

Kælder 2004 Svingekøen i nedliggende

Dræde fra Svingekøen til sø	13,6 areal
Måskekan i midten	1,1 areal
Måskekan i enden	8,3 areal
Dræde uden måskekan	11,6 areal
Længde	87,5 areal
I alt	113,5 m²

Kælder 2004 Svingekøen med måskekanaler

Dræde fra Svingekøen til sø	7,1 areal
Måskekan	8,5 areal
Dræde uden måskekan	5,6 areal
Længde	14,3 areal
I alt	35,5 m²

I alt svingekøer med opstillede 1580 m²
Rundt om til 1585 m², da der er måskekanaler i alle arealer

Kælder 2005 Dugkølerne

Dræde	5,8 areal
Længde	3 areal
I alt	8,8 m²

Kølerkøler, Flade til kølerkøler - areal til 2002-udbudet

Zoner kølerkøler

Dræde	5 areal
Længde	5 areal
I alt	25 m²
I alt	25 m²

Mindre kølerkøler

Dræde	2 areal
Længde	3,1 areal
I alt	5,1 m²
I alt	49,6 m²

Udendørs, dækket areal

Dræde	45,75 areal
Længde	18,1 areal
I alt	63,85 m²

Eksternt areal med dækket areal i sig 854

Øst til kølerkøler

Dræde	1,6 areal
Længde	14,85 areal
I alt	16,45 m²

Øst udendørs

Kølerkøler med lukkede, 50 stk.	
Dræde	1,3 areal
Længde	3,5 areal
I alt	4,85 m²
I alt	228 m²

Måskekanaler i det indre areal
Maksimalt areal

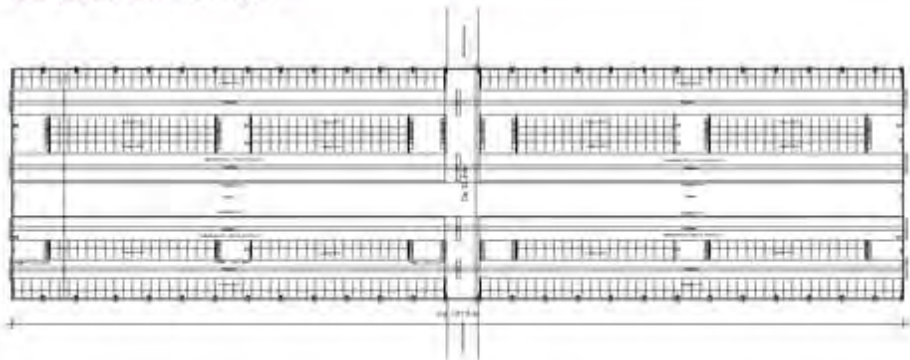
I alt maksimalt	300 m²
------------------------	--------------------------

"Rig" areal

OPS: Ifølge JH er arealet vist med tegning op ad:

Svingekøer

Længde	45,3
Dræde og sø	11,85 areal
Dræde uden sø	121,5 areal
I alt (inkl. måskekanaler)	178,65 m²

Bilag 4: BBR kort oversigt

BBR Kort

VURDERINGSSTYRELSEN

Adresse: Stormsgårdsvej 15 Hjølderup

© Strabean for Dataforvaltning og Eftersynning

Stormsgårdsvej 15
 6392 Bolderslev
 BFE-nr.: 9166498
 Kommunalt ejendoms nr.: 0580 12957
 Aabenraa Kommune (0580)

Ret Ligne, BBR-oplysninger
 Vis BBR-meddelelse
 Hent kortudsnit som PDE

	<p>Bygning 1: Stuehus til landbrugsjendom</p> <p>Stormsgårdsvej 15, Hjølderup, 6392 Bolderslev</p> <p>Opførelsesår: 1949 505 m2</p> <p>Tagdækning: Tegl</p>
	<p>Bygning 2: Maskinhus, garage mv.</p> <p>Stormsgårdsvej 15, Hjølderup, 6392 Bolderslev</p> <p>Opførelsesår: 1949 505 m2</p> <p>Tagdækning: Fibercement, herunder asbest (bølge- eller skifer-etermit)</p>
	<p>Bygning 5: Stald til kvæg, får mv.</p> <p>Stormsgårdsvej 15, Hjølderup, 6392 Bolderslev</p> <p>Opførelsesår: 1987 345 m2</p> <p>Tagdækning: Fibercement, herunder asbest (bølge- eller skifer-etermit)</p>
	<p>Bygning 8: Stald til kvæg, får mv.</p> <p>Stormsgårdsvej 15, Hjølderup, 6392 Bolderslev</p> <p>Opførelsesår: 1991 435 m2</p> <p>Tagdækning: Fibercement, herunder asbest (bølge- eller skifer-etermit)</p>
	<p>Bygning 9: Stald til kvæg, får mv.</p>